

آزمون ۵ از ۱۴

اگر دانشگاه اصلاح شود مملکت اصلاح می‌شود.
امام خمینی (ره)

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان
سازمان سنجش آموزش کشور

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی سنجش دوازدهم – مرحله سوم (۱۴۰۲/۰۹/۱۰)

علوم انسانی (دوازدهم)

کارنامه آزمون، عصر روز برگزاری آن از طریق سایت اینترنتی زیر قابل مشاهده می‌باشد:

www.sanjeshserv.ir

مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستان‌ها و مراکز آموزشی

به منظور فراهم نمودن زمینه ارتباط مستقیم مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستان‌ها و مراکز آموزشی همکار در امر آزمون‌های آزمایشی سنجش و بهره‌مندی از نظرات ارزشمند شما عزیزان در خصوص این آزمون‌ها، آدرس پست الکترونیکی test@sanjeshserv.com معرفی می‌گردد. از شما عزیزان دعوت می‌شود، دیدگاه‌های ارزشمند خود را از طریق آدرس فوق با مدیر تولیدات علمی و آموزشی این مجموعه در میان بگذارید.

@sanjesheducationgroup

@sanjeshserv

کانال‌های ارتباطی:

ریاضی و آمار

۱. گزینه ۲ درست است.

دو زوج مرتب هنگامی با یکدیگر برابرند که مؤلفه‌های آن‌ها نظیر به نظیر با یکدیگر برابر باشند:

$$(b-a, 8) = (1, a+2b) \Rightarrow \begin{cases} b-a=1 \\ a+2b=8 \end{cases} \quad \text{جمع}$$

$$3b=9 \Rightarrow b=3$$

$$b-a=1 \xrightarrow{b=3} a=2 \Rightarrow 2a^2-b^2=2 \times 2^2-3^2=-1$$

۲. گزینه ۱ درست است.

می‌دانیم در نمودار یک تابع، هر خطی موازی محور y ‌ها باید نمودار را فقط در یک نقطه قطع کند. اما در گزینه ۱ نمودار تابع در نقطه $X=0$ نمودار تابع را در دو نقطه قطع می‌کند، پس تابع نیست.

۳. گزینه ۳ درست است.

$$\begin{cases} x=0 \Rightarrow f(0)=2f(1)-3 \times 0+1=2f(1)+1 \\ x=1 \Rightarrow f(1)=2f(1)-3 \times 1+1 \Rightarrow f(1)=2 \end{cases} \Rightarrow f(0)=2 \times 2+1=5$$

۴. گزینه ۲ درست است.

یک تابع خطی به صورت $f(x)=ax+b$ می‌باشد:

$$\begin{cases} f(1)=2 \Rightarrow 2=a+b \\ f(2)=-3 \Rightarrow -3=2a+b \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} a+b=2 \\ 2a+b=-3 \end{cases} \xrightarrow{\times(-1)} \begin{cases} -a-b=-2 \\ 2a+b=-3 \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{جمع}} \begin{cases} a+b=2 \\ a=-5 \end{cases} \Rightarrow a=-5$$

$$\xrightarrow{a=-5} a+b=2 \Rightarrow b=7$$

$$f(x)=-5x+7$$

بنابراین داریم:

$$f(3)-f(4)=(-5 \times 3+7)-(-5 \times 4+7)=-8-(-13)=5$$

۵. گزینه ۳ درست است.

ابتدا حاصل $f(3)$ را به دست می‌آوریم:

$$f(3)=\sqrt{3^2-2 \times 3-3}=0$$

$$g(f(3))=g(0)=\left| \frac{2 \times 0-1}{2 \times 0^2+1} \right|=1$$

بنابراین داریم:

۶. گزینه ۱ درست است.

با توجه به اینکه صفر در دامنه هر دو ضابطه قرار می‌گیرد، باید دو ضابطه در نقطه صفر مقدار یکسانی داشته باشند. پس:

$$\begin{cases} f(x)=2x-a \xrightarrow{x=0} f(0)=-a \\ f(x)=-2 \Rightarrow f(0)=-2 \end{cases} \Rightarrow a=2$$

۷. گزینه ۳ درست است.

می‌دانیم ضابطه تابع همانی به صورت $f(x)=x$ است:

$$f(x)=\underbrace{(b+2)}_0 x^2 + \underbrace{-a}_1 x + \underbrace{c-1}_0$$

$$\begin{cases} b+2=0 \Rightarrow b=-2 \\ -a=1 \Rightarrow a=-1 \\ c-1=0 \Rightarrow c=1 \end{cases}$$

بنابراین:

$$ab-c=(-1)(-2)-(1)=1$$

در نتیجه داریم:

۸. گزینه ۴ درست است.

ضابطه تابع همانی به صورت $f(x)=x$ است:

$$f(2a-1)=a+2 \Rightarrow 2a-1=a+2 \Rightarrow a=3 \Rightarrow f(a^2)=f(3^2)=f(9)=9$$

۹. گزینه ۱ درست است.

ضابطه تابع ثابت به صورت $f(x)=c$ است. (c مقدار حقیقی).

لذا داریم:

$$f(x)=\underbrace{(a-2)}_0 x^2 + \underbrace{(b+1)}_0 x + 2ab$$

$$\begin{cases} a-2=0 \Rightarrow a=2 \\ b+1=0 \Rightarrow b=-1 \end{cases} \Rightarrow f(x)=4 \times 2 \times (-1) = -8$$

$$f(-2) = -8$$

بنابراین:

۱۰. گزینه ۴ درست است.

برد تابع ثابت فقط شامل یک عضو است:

$$R_f = \{-2, a+1\} \Rightarrow a+1=-2 \Rightarrow a=-3$$

زوج مرتب $(1, b+2)$ عضوی از تابع f است، پس مؤلفه دوم آن باید برابر ۲ باشد:

$$\begin{aligned} b+2 &= -2 \Rightarrow b = -4 \\ 2a-2b &= 2 \times (-3) - 2 \times (-4) = 2 \end{aligned}$$

بنابراین داریم:

۱۱. گزینه ۲ درست است.

درون جعبه ۳۰ موز قرار دارد، بنابراین فضای نمونه برابر است با: $n(s) = 30$

اگر تعداد موزهای سالم را از ناسالم کم کنیم داریم: $30 - 25 = 5$

پس پیشامد تصادفی برابر است با:

$$n(A) = 5$$

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{5}{30} = \frac{1}{6}$$

لذا داریم:

۱۲. گزینه ۱ درست است.

A: پیشامد آنکه حداقل یک مرد انتخاب شود.

$$\left. \begin{array}{l} 7 \text{ پرستار مرد} \\ 5 \text{ پرستار زن} \end{array} \right\} \rightarrow 12 \text{ پرستار}, n(s) = C_4^{12} = \binom{12}{4} = \frac{12 \times 11 \times 10 \times 9}{4 \times 3 \times 2} = 495$$

$$n(A') = C_4^5 = \frac{5 \times 4!}{4!} = 5 \Rightarrow n(A) = 495 - 5 = 490$$

$$\Rightarrow P(A) = \frac{490}{495} = \frac{98}{99}$$

۱۳. گزینه ۱ درست است.

$$s = \{(1,1), (2,2), (3,3), (4,4), (5,5), (6,6)\} \Rightarrow n(s) = 6$$

$$A = \{(3,3)\} \Rightarrow n(A) = 1 \Rightarrow P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{1}{6}$$

مجموع شش

۱۴. گزینه ۲ درست است.

$$n(s) = 4 \times 4 \times 4 = 64$$

کل اعداد سه رقمی که با ارقام ۱ تا ۴ می‌توانیم بنویسیم:

$$n(A') = 4 \times 3 \times 2 = 24$$

اعداد سه رقمی بدون تکرار ارقام:

$$P(A) = \frac{40}{64} = \frac{5}{8} \Rightarrow 40 = 64 - 24$$

اعدادی که رقم تکراری دارند:

۱۵. گزینه ۲ درست است.

$$n(S) = 12 \times 12 \times 12$$

$$n(A) = 12 \times 11 \times 10$$

$$\Rightarrow P(A) = \frac{12 \times 11 \times 10}{12 \times 12 \times 12} = \frac{55}{72}$$

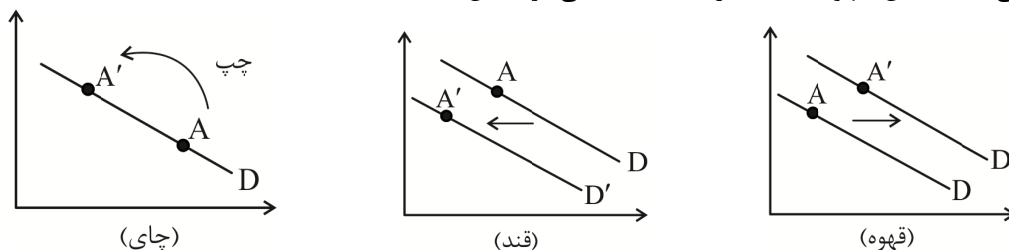
اقتصاد

۱۶. گزینه ۲ درست است.

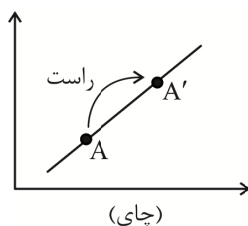
دقت کنید اگر چای را به‌عنوان کالای اصلی در نظر بگیریم؛ قند به‌عنوان کالای مکمل آن و قهوه به‌عنوان کالای جانشین آن معرفی می‌شود.

هرگاه قیمت یک کالا افزایش پیدا کند، تقاضا برای آن کالا کاهش پیدا می‌کند و افزایش قیمت موجب انتقال نقطه تقاضا به سمت چپ وضعیت قبلی می‌شود. همچنین این افزایش قیمت در میزان تقاضای کالای مکمل نیز که از نظر قیمتی تغییری نداشته، تأثیر گذاشته و با کاهش تقاضا برای کالای مکمل در این شرایط موجب جابه‌جایی کل منحنی تقاضا به سمت چپ خواهد شد.

همچنین کاهش تقاضا برای چای موجب افزایش تقاضا برای کالای جانشین آن می‌شود و چون قیمت کالای جانشین تغییری نکرده، پس کل منحنی تقاضای آن (قهوه) به سمت راست جابه‌جا می‌شود. (ص ۵۰)

همچنین با افزایش قیمت چای نقطه عرضه این کالا روی منحنی به سمت راست خود جابه‌جا می‌شود؛ یعنی میزان عرضه افزایش می‌یابد.

۱۷. گزینه ۱ درست است.

ابتدا دقت کنید برای مشخص کردن ستون‌های عرضه و تقاضا، هر ستونی که متناسب با افزایش قیمت، مقادیر آن افزایش یابد، بیانگر رابطه مستقیم بین قیمت و مقدار عرضه است؛ یعنی ستون B ستون عرضه است و هر ستونی که متناسب با افزایش قیمت، مقادیر آن کاهش یابد، یادآور رابطه عکس بین قیمت و مقدار تقاضا است، یعنی ستون A ستون تقاضا است.

الف) در قیمت تعادلی تولیدکننده قادر است تمام محصولات خود را به فروش برساند، همچنین در قیمت‌های کمتر از تعادل (یعنی ۲۷,۰۰۰ و ۲۵,۰۰۰) نیز چون میزان عرضه به دلیل پایین بودن قیمت محصول کمتر از میزان تقاضا است؛ پس تمام محصولات عرضه‌شده به فروش می‌رسد.

ب) در قیمت ۲۷,۰۰۰ تومان اگرچه به دلیل ارزان بودن قیمت محصول خانوارها ۲۵ واحد محصول تقاضا کرده‌اند؛ اما

تولیدکننده به دلیل پایین بودن فقط ۱۰ واحد تولید کرده و از فروش همان ۱۰ واحد نیز درآمد کسب کرده است؛ پس:
تومان $270,000 = 10 \times 27,000 =$ درآمد

$$\Rightarrow \text{سود} = 270,000 - 70,000 = 200,000 \text{ تومان}$$

تومان $70,000 = 10 \times 7,000 =$ هزینه‌ها

پ) در قیمت ۳۵ هزار تومان تولیدکننده ۳۰ واحد محصول عرضه کرده است، درحالی‌که میزان عرضه در نقطه تعادل ۱۸ واحد است؛ یعنی:

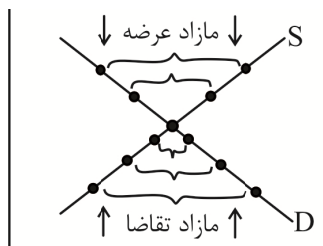
تعادل $>$ عرضه

$$30 - 18 = 12 \text{ واحد مازاد عرضه نسبت به تعادل}$$

(ص ۵۱)

۱۸. گزینه ۴ درست است.

الف) چه در حالت مازاد عرضه باشیم و چه در حالت مازاد تقاضا، به ترتیب کاهش و افزایش قیمت‌ها موجب کاهش فاصله نقاط عرضه و تقاضا می‌شود.

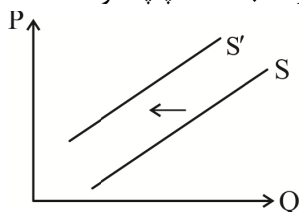

ب) کاهش قیمت‌ها در محدوده بالای قیمت تعادلی اتفاق می‌افتد؛ زیرا در این محدوده، به دلیل بالا بودن قیمت‌ها، با مازاد عرضه مواجه شده‌ایم، لذا تولیدکننده به منظور جلوگیری از زیان اقدام به کاهش قیمت‌ها می‌کند. (ص ۵۰، ۵۱)

۱۹. گزینه ۳ درست است.

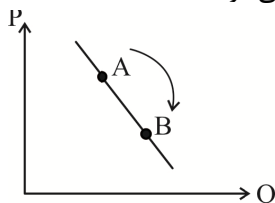
بررسی عبارت‌ها:

الف) شیر به عنوان مواد اولیه بستنی محسوب شده و افزایش قیمت آن موجب افزایش هزینه‌های تولید می‌شود. در صورتی‌که قیمت بستنی ثابت بماند این افزایش هزینه‌ها موجب کاهش انگیزه تولید و انتقال کل منحنی عرضه به سمت چپ خواهد شد.

ب) افزایش قیمت کلاس‌های آنلاین می‌تواند موجب کاهش تقاضا برای خرید اشتراک اینترنت با قیمت ثابت شده و منحنی تقاضای اشتراک اینترنت را به سمت چپ منتقل کند.

پ) کاهش قیمت برنج موجب انتقال نقطه تقاضای این محصول به سمت راست خود روی منحنی می‌شود.

ت) بلیط هواپیما و بلیط قطار محصولات جایگزین یکدیگرند هرگاه قیمت یکی ثابت باشد قیمت دیگری کاهش می‌یابد، تقاضای محصول اول کاهش یافته و منحنی‌اش کلاً به سمت چپ منتقل می‌شود و برای محصول ارزان‌شده، نقطه تقاضا به سمت راست جابه‌جا می‌شود.

ث) به کارگیری تکنولوژی در صورتی‌که موجب کاهش هزینه‌های تولید شود حتی اگر قیمت محصول تغییری نکرده باشد، می‌تواند موجب افزایش سطح تولید و انتقال منحنی عرضه به سمت راست شود. (صفحات ۴۷، ۴۸، ۴۹)

۲۰. گزینه ۳ درست است.

الف) سازمان‌دهنده بودن یعنی منابع و امکانات موجود و در دسترس به‌صورت کارا در کنار هم سازماندهی شوند تا بالاترین سطح از تولید حاصل شود، لذا ترسیم منحنی مرز امکانات و انتخاب نقاط روی آن می‌تواند مصداق سازمان‌دهنده بودن کارآفرینان باشد.

ب) در وضعیت ناکارایی، نقطه تولید زیر مرز امکانات قرار می‌گیرد و حداکثر تولید اتفاق نمی‌افتد؛ زیرا بخشی از منابع موجود غیرفعال یا ناکارا باقی مانده است، پس در صورتی که تولیدکننده تصمیم بگیرد حداقل یکی از محصولات را به سطح بالاتری از تولید برساند با به‌کارگیری منابع غیرفعال، نیاز به کاهش سطح تولید محصول دیگر نیست.

پ) همان‌طور که در صورت سؤال عنوان شده، مرز امکانات، مرزی است که کسب کار می‌تواند تولید کند یا نمی‌تواند تولید کند، پس تمام نقاط روی منحنی و نقاط زیر منحنی وضعیت‌های قابل دستیابی را برای تولیدکننده بیان می‌کند، درحالی‌که نقاط خارج از مرز امکان‌پذیر نیستند. (صفحات ۳۷، ۳۸)

۲۱. گزینه ۴ درست است.

الف) هرگاه به وضعیت عرضه، تقاضا و تعادل در بازار یک «محصول» تولیدشده بپردازیم بدیهی است که در نیمه بالایی جریان چرخشی پرداخته‌ایم و نه بازار عوامل تولید در نیمه پایینی، در این بازار عرضه‌کننده محصول بنگاه‌ها و تقاضاکننده محصول خانوارها هستند.

ب) قید بودجه صرفاً به وضعیت خرید دو گروه محصول می‌پردازد. نقاط ابتدایی و انتهایی روی قید بودجه صرفاً خرید یک گروه محصول را شامل می‌شوند پس بدیهی است که نقاط بهینه‌ای نیستند؛ زیرا نقاط بهینه باید بیشترین سهم از خرید محصول مورد نظر را شامل شود. اما از خرید گروه دیگر نیز غافل نباشد و درصدی را به محصول دیگر اختصاص دهد. کارایی و ناکارایی صرفاً مربوط به بازار تولید و منحنی مرز امکانات است و در قید بودجه کاربرد ندارد. (صفحات ۲۷، ۴۶)

۲۲. گزینه ۱ درست است.

اگر از نقطه A به B نقل مکان کند در ازای به‌دست آوردن ۶ واحد «الف» باید از ۲۰ واحد «ب» صرف‌نظر کند؛ یعنی سودی که به‌دست می‌آورد برابر است با:

$$6 \times 115 = 690 = 6 \times (150 - 35) = \text{سود تعداد «الف»}$$

هزینه «الف» قیمت «الف»

و سودی که از آن صرف‌نظر می‌کند:

$$20 \times 175 = 3500 = 20 \times (210 - 35) = \text{سود ب}$$

هزینه «ب» قیمت «ب» تعداد «ب»

درحالی‌که اگر از نقطه A به C برود در ازای به‌دست آوردن ۲۸ واحد از محصول (ب) باید از ۲۴ واحد محصول «الف» صرف‌نظر کند؛ یعنی سود به‌دست آمده از «ب» برابر است با:

$$28 \times 175 = 4900 = 28 \times (210 - 35) = \text{سود «ب»}$$

تعداد «ب»

و سودی که از آن صرف‌نظر می‌کند:

$$24 \times 115 = 2760 = 24 \times (150 - 35) = \text{سود «الف»}$$

تعداد «الف»

بنابراین انتخاب منطقی این است که به نقطه C نقل مکان کند. (صفحات ۳۶، ۳۷)

۲۳. گزینه ۳ درست است.

الف) در اینجا علی به جای صبر در تحصیل و یادگیری و بهره‌مندی از منافع آتی آن، به سراغ کار کم‌ارزش‌تر فعلی یعنی اشتغال در مؤسسه و کسب درآمد بالا؛ پرداخته است. در نتیجه او دچار اشتباه رایج «بی‌صبوری زیاد» در تصمیم‌گیری خود شده است. (ص ۳۱)

ب) یکی از عوامل مؤثر بر رفتار اقتصادی مصرف‌کنندگان، انتظارات آن‌ها از قیمت کالای مورد نظرشان در آینده است. در اینجا آقای محمودی به دلیل اطلاع از خبری مبنی بر افزایش میزان صادرات چای ایرانی توسط دولت در چند ماه آینده؛ انتظار دارد که قیمت این محصول در آینده با افزایش همراه باشد؛ در نتیجه میزان خرید امروزش را افزایش می‌دهد. (ص ۴۹)

در این قسمت، گزینه‌های (۲) و (۳) کاملاً درست هستند و انتخاب گزینه درست براساس بررسی پرسش‌های «الف» و «ب» باید صورت بگیرد.

۲) «پ» زمانی که بازار در شرایط تعادل نباشد؛ تغییر قیمت (به دلیل تغییر رفتار اقتصادی مصرف کنندگان و عرضه کنندگان)، بازار را دوباره به شرایط تعادل برمی گرداند. اگر بازار در شرایط کمبود باشد؛ به دلیل اینکه برخی از مصرف کنندگان به کالا مشتاق ترند، حاضر می شوند با پیشنهاد قیمت بالاتر آن را به دست آورند. در نتیجه افزایش قیمت ها فاصله عرضه و تقاضا را پر می کند و بازار به شرایط تعادل می رسد. بالعکس، در شرایط مازاد، که تولید کنندگان نتوانسته اند تمام محصول خود را بفروشند؛ از قیمت خود کم می کنند تا مشتری بیشتری برای محصول خود پیدا کنند و به این ترتیب بازار به تعادل می رسد.

۳) «پ» زیرا اگر رفتار اقتصادی عرضه کنندگان و تقاضا کنندگان در بازار با هم هماهنگ باشد، بازار در شرایط تعادل قرار می گیرد، در غیر این صورت، عدم هماهنگی در رفتار اقتصادی این دو، منجر به عدم تعادل در بازار می شود و قیمت در سطح «قیمت تعادلی» نخواهد بود.

بررسی گزینه های نادرست:

۱) (پ) نادرست است؛ زیرا اگر مقدار تقاضای کالا از مقدار عرضه آن بیشتر باشد، در بازار «کمبود» رخ می دهد و قیمت ها کمتر از قیمت تعادلی خواهد بود و نه بیشتر.

۴) (پ) نادرست است؛ زیرا وقتی مقدار عرضه بیشتر از تقاضا باشد؛ در بازار «مازاد» رخ می دهد و قیمت ها بیشتر از قیمت تعادلی است و نه کمتر. (ص ۵۱)

(فصل اول، درس سوم - چرا برخی از مردم تصمیمات غیرمنطقی می گیرند؟ - فصل دوم، درس پنجم - خریداران یا تقاضا کنندگان و فرآیند تصمیم گیری آن ها - تعادل در بازار کالا و خدمات)

۲۴. گزینه ۳ درست است.

الف) قیمت ۱۵۰ هزار تومان، پایین تر از قیمت تعادلی است، در نتیجه؛ به دلیل ارزان شدن کالا، تقاضای مصرف کنندگان افزایش پیدا می کند و بازار دچار «کمبود عرضه» یا «مازاد تقاضا» می شود. در چنین شرایطی، افزایش تقاضا از ۶۰۰ کیلو در وضعیت تعادل، به ۱,۰۰۰ کیلو در سطح قیمت ۱۵۰ هزار تومان، می رسد که تفاوت آن معادل $(۱,۰۰۰ - ۶۰۰ = ۴۰۰)$ است.

ب) در ناحیه (۱)، به دلیل بیشتر بودن قیمت ها نسبت به قیمت تعادلی، تقاضای مصرف کنندگان کاهش و عرضه عرضه کنندگان، افزایش می یابد، نتیجه این عدم تعادل میان رفتار اقتصادی تولید کنندگان و مصرف کنندگان است؛ مقدار تقاضا معادل ۴۰۰ کیلو و مقدار عرضه معادل ۸۰۰ کیلو است و شاهد مازاد عرضه به میزان $(۸۰۰ - ۴۰۰ = ۴۰۰)$ هستیم. در این شرایط؛ تولید کنندگان برای پیدا کردن مشتری بیشتر و فروش محصول، از قیمت خود می کاهند. بنابراین کاهش قیمت، فاصله بین عرضه و تقاضا را کم می کند و بازار را به وضعیت تعادل نزدیک و نزدیک تر می کند.

پ) در ناحیه (۲) که سطح قیمت کمتر از قیمت تعادلی است؛ وضعیت «کمبود عرضه» در بازار وجود دارد. بنابراین میزان درآمد تولید کننده، فقط به اندازه محصولی است که توانسته تولید کند و به فروش برساند. در اینجا تولید کننده، فقط توانسته میزان ۴۰۰ کیلو کالا را تولید و به فروش برساند. در نتیجه درآمد تولید کننده برابر است با:

تومان $۸۰,۰۰۰,۰۰۰ = ۴۰۰ \times ۲۰۰,۰۰۰$: مقدار کالای فروخته شده $\times$ قیمت کالا = درآمد تولید کننده

(درس پنجم - فصل دوم، تعادل در بازار کالا و خدمات، ص ۵۱)

۲۵. گزینه ۲ درست است.

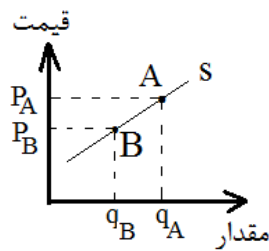
الف) در صورت سؤال، گزاره های نامرتب با «تولید در شرایط ناکارایی» مدنظر است؛ در نتیجه گزینه های مربوط به شرایط کارایی، که همان گزینه های (۲) و (۴) هستند، منظور هستند.

اگر یک کشور یا شرکت، هر فرصتی را برای استفاده بهتر از منابع اش به کار گیرد، اقتصاد آن کشور یا شرکت کارا است. در واقع، کشور یا شرکت از منابع موجود خود، بیشترین استفاده را کرده است و برای تولید حداقل مقدار بیشتری از یک کالا یا خدمات، باید از تولید کالاها یا خدمات دیگر صرف نظر کند. (ص ۳۹)

بررسی گزینه های نادرست:

گزینه های (۱) و (۳) مربوط به ویژگی های «تولید در شرایط ناکارایی» است. زمانی که اقتصاد از حداکثر منابع خود استفاده نکرده باشد. در واقع کشور یا شرکت می تواند حداقل مقدار بیشتری از یک کالا یا خدمات تولید کند، بدون اینکه از تولید کالاها یا خدمات دیگر بکاهد. (بدون اینکه وضع دیگران بدتر شود). به عبارت دیگر هزینه فرصت تولید مقدار بیشتری از یک کالا یا خدمات بیشتر، صفر است. (ص ۴۰)

ب) با توجه به «قانون عرضه»، منحنی عرضه به صورت صعودی است و با لحاظ کردن جایگاه نقاط A و B براساس متن سؤال، می‌توان نمودار عرضه را به صورت زیر رسم کرد:

با توجه به نمودار و قانون عرضه که ناظر بر مستقیم بودن رابطه عرضه با قیمت کالا است؛ قیمت و مقدار عرضه، در نقطه A بیشتر از نقطه B می‌باشد. (ص ۵۰)

پ) در برآورد و مقایسه بین هزینه‌ها و منافع، اینکه چه چیزی را منفعت و چه چیزی را هزینه، حساب کنیم؛ به موقعیت‌ها و ارزش‌های فرهنگی و اجتماعی ما وابسته است. مثال مطرح‌شده در صورت سؤال نیز ناظر بر همین موضوع است. موقعیت و ارزش‌های فرهنگی و اجتماعی صاحبان کارخانه با ساکنین منطقه، کاملاً متفاوت است. به همین دلیل آلودگی‌های زیست محیطی برای آن‌ها، هزینه محسوب نمی‌شود. (ص ۲۹)

(فصل اول، درس سوم - قانون پنجم: بین هزینه‌ها و منافع خود، مقایسه کنید - درس چهارم - کارایی و ناکارایی - فصل دوم، درس پنجم - فروشندگان یا عرضه‌کنندگان و فرایند تصمیم‌گیری آن‌ها)

۲۶. گزینه ۱ درست است.

برای محاسبه هزینه فرصت انتخاب آقای علیزاده، ابتدا باید درآمد ماهانه حاصل از اجاره و همچنین سود ماهانه سرمایه‌گذاری در زمینه اوراق مشارکت بعد از فروش کارگاه را، محاسبه و سپس مقایسه کنیم. بدیهی است، ارزش بهترین گزینه بعد از استفاده شخصی، همان هزینه فرصت از دست رفته خواهد بود. بنابراین داریم:

تومان ۸,۰۰۰,۰۰۰ : اجاره ماهانه کارگاه در صورت اجاره دادن

تومان ۱۲,۰۰۰,۰۰۰ $\div 30\% = 400,000,000$: سود سالانه سرمایه‌گذاری در زمینه اوراق مشارکت

تومان ۱۰,۰۰۰,۰۰۰ $\div 12 = 120,000,000$: سود ماهانه سرمایه‌گذاری در اوراق مشارکت

با مقایسه سود دو انتخاب، بهترین گزینه بعدی برای آقای علیزاده، فروش کارگاه و خرید اوراق مشارکت است؛ زیرا سود ماهانه بیشتری نسبت به اجاره دادن کارگاه دارد. در نتیجه، هزینه فرصت راه‌اندازی کسب‌وکار شخصی، همان سود سرمایه‌گذاری در زمینه اوراق مشارکت، به مبلغ ۱۰ میلیون تومان، است. (ص ۲۵)

(فصل اول، درس سوم - هزینه فرصت هر انتخاب را محاسبه کنید.)

۲۷. گزینه ۴ درست است.

این واحد صنعتی با استفاده از فناوری جدید، نهاده دمی خود را مغذی کرده و این امر موجب افزایش تولید هر دو محصولش شده است. بنابراین نقاطی از مرز امکانات تولید (خارج از منحنی) که قبلاً قابل دسترس نبود؛ در حال حاضر قابل تولید و دسترسی شده و منحنی مرز امکانات به سمت بالا منتقل می‌شود. (ص ۴۰)

بررسی گزینه‌های نادرست:

(۱) و (۲) نادرست هستند؛ به دلیل اینکه هر دو محصول به یک میزان افزایش پیدا نکرده‌اند و فقط یک محصول افزایش تولیدی معادل ۱۰ تن داشته، در صورتی که در متن پرسش، افزایش هر دو محصول به اندازه برابر و معادل ۱۰ تن بوده است.

(۲) نیز نادرست است زیرا میزان تولید دو محصول، اساساً کاهش یافته است. (صفحات ۳۶، ۴۰)

(فصل اول، درس چهارم - الگوی مرز امکانات تولید - کارایی و ناکارایی)

۲۸. گزینه ۲ درست است.

الف) درست است؛ خانوارها خریداران کالا و خدمات در بازار محصولات هستند و پول پرداختی آن‌ها، درآمد بنگاه‌های تولیدی محسوب می‌شود. (ص ۴۶)

ب) نادرست است؛ زیرا ۱۰۰ هزار تومان «هزینه آشکار» شماست که بابت کیک و قهوه پرداخت کرده‌اید. ارزش بلیط تئاتر که دیگر قابل بازگشت نیست و معادل ۸۰ هزار تومان است، هزینه هدررفته شما محسوب می‌شود. (ص ۲۸)

پ) نادرست است؛ زیرا هزینه شیر رایگان وعده داده شده، «هزینه فرصت اجتماع» است و نه هزینه هدررفته؛ زیرا اگرچه شیر برای دانش‌آموزان، رایگان وعده داده شده ولی چون برای تولیدش زمان صرف می‌شود، برای جامعه هزینه فرصت دارد و رایگان نیست. (ص ۳۷)
ت) درست است؛ زیرا زمانی که درآمد فرد مصرف‌کننده کالای پست، افزایش می‌یابد قادر خواهد بود بخشی از نیاز خود را با کالای معمولی تأمین کند، در نتیجه تقاضا برای کالای پست کاهش می‌یابد. (ص ۴۹)
(فصل اول، درس سوم - قانون چهارم: هزینه‌های هدررفته را فراموش کنید. - درس چهارم - هزینه فرصت اجتماع - فصل دوم، درس پنجم - جریان چرخشی ساده - کالای معمولی و پست را بشناسید.)

۲۹. گزینه ۱ درست است.

الف) بنزین و خودرو، دو کالای مکمل یکدیگر هستند که تغییر قیمت یکی، بر تقاضای دیگری مؤثر است. زمانی که قیمت بنزین، کاهش می‌یابد تقاضا برای بنزین افزایش پیدا می‌کند و چون این محصول با خودرو به صورت مکمل و همزمان مصرف می‌شود در نتیجه تقاضا برای خودرو نیز افزایش می‌یابد و منحنی تقاضا به سمت بالا یا راست جابه‌جا می‌شود. (ص ۴۹)
نکته: اگر قیمت کالا تغییر کند، حرکت روی منحنی تقاضا خواهد بود و چنانچه سایر عوامل مؤثر بر رفتار اقتصادی مصرف‌کننده تغییر کند، منحنی تقاضا به چپ یا راست، جابه‌جا می‌شود.
ب) اگر ابداع یا اختراعی در فرآیند تولید ایجاد شود، به سبب آنکه باعث کاهش هزینه‌های تولید می‌شود، اثر فزاینده و مثبتی بر عرضه و تولید دارد و باعث انتقال منحنی عرضه به سمت پایین یا راست می‌شود. منحنی عرضه نیز با تغییر سایر عوامل به جز قیمت کالا، جابه‌جا می‌شود. (ص ۵۰)
(فصل اول، درس پنجم - خریداران یا تقاضاکنندگان و فرآیند تصمیم‌گیری آن‌ها - فروشندگان یا عرضه‌کنندگان و فرآیند تصمیم‌گیری آن‌ها)

۳۰. گزینه ۴ درست است.

الف) شیب منحنی مرز امکانات تولید، به دلیل اینکه یک الگوی اقتصادی برای نشان دادن بده - بستان یک کشور یا شرکت در استفاده از منابع کمیاب تولیدش است، معادل «هزینه فرصت» تولید آن کشور یا شرکت است. در واقع به دلیل اینکه منابع قابلیت مصارف متعدد دارند و نیز محدود هستند، در فرآیند تولید، باید بین منابع و امکانات کمیاب، بده - بستان کرد که این موضوع بر مفهوم هزینه فرصت در تولید، اشاره دارد و دلیل نزولی بودن منحنی مرز امکانات است. (صفحات ۳۶ و ۳۷)
ب) با توجه به صورت سؤال، گزاره‌ای درست است که به شرایط «مازاد عرضه»، دلالت نکند.
بررسی گزینه‌های درست:

۳) می‌تواند درست باشد؛ زیرا منطبق بر شرایط مازاد عرضه نیست. در شرایط مازاد، قیمت، بیشتر از سطح قیمت تعادلی است و برای خروج از این شرایط و رسیدن به تعادل مجدد، باید قیمت‌ها روند کاهشی داشته باشند، ولی در این گزاره به روند افزایشی قیمت‌ها اشاره شده است. در واقع افزایش قیمت‌ها فاصله بین عرضه و تقاضا را بیشتر می‌کند و نه کمتر.
۴) درست است؛ زیرا به شرح شرایط کمبود می‌پردازد که در آن گروهی از مصرف‌کنندگان قادر به خرید کالای مورد نیاز خودشان نمی‌شوند و برای رفع نیازشان شروع به پیشنهاد دادن قیمت‌های بالاتر می‌کنند. در واقع این گزاره هم ارتباطی با شرایط مازاد ندارد. (ص ۵۱)
لازم به ذکر است که مفهوم «کمبود» و «مازاد» بر کمبود مازاد عرضه دلالت دارند.
بررسی گزینه‌های نادرست:
گزینه‌های (۱) و (۲) کاملاً به شرایط مازاد عرضه دلالت دارند و پاسخ درست نیستند.
(فصل اول، درس چهارم - الگوی مرز امکانات تولید - فصل دوم، درس پنجم - تعادل در بازار کالا و خدمات)

علوم و فنون ادبی

۳۱. گزینه ۳ درست است.

تمثیل و استشهاد به آیات و احادیث از جمله ویژگی‌های نثر دوره غزنوی و سلجوقی است و مربوط به دوره سامانی نیست.
(علوم و فنون ۱ - ص ۶۴)

۳۲. گزینه ۱ درست است.

در این متن تنها یک غلط دیده می‌شود.

اصلاح جمله نادرست: (سبک دوره سلجوقی را باید «بینابین» نام نهاد). (علوم و فنون ۱ - ص ۶۲)

۳۳. گزینه ۴ درست است.

در این بیت کاربرد واژگان عربی به چشم می‌خورد که با توجه به ویژگی‌های زبانی سبک خراسانی نمی‌تواند مربوط به این دوره باشد. (وصل، اجل، هجر، دولت) همچنین از نظر قلمرو فکری نیز با ویژگی‌های سبک خراسانی متناسب نیست.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) دو حرف اضافه برای یک متمم دارد. (به دلت اندرون)

(۲) واژگان ساده و فارسی هستند.

(۳) اندرز ساده با جنبه عملی و دستوری دارد. (علوم و فنون ۱ - ص ۶۲)

۳۴. گزینه ۱ درست است.

اصلاح گزینه نادرست:

در دوره بیداری گروهی از شاعران از جمله سیداشرف‌الدین گیلانی و عارف قزوینی به زبان ساده و صمیمی کوچه و بازار روی آوردند. (علوم و فنون ۳ - ص ۴۳)

۳۵. گزینه ۲ درست است.

این ویژگی مربوط به شعر دوره بیداری است.

اصلاح گزینه نادرست:

در ساختار و ترکیب دستوری کلام جمله‌ها درست‌تر و با طبیعت زبان هم‌آهنگ‌تر می‌شود.

(علوم و فنون ۳ - ص ۴۵)

۳۶. گزینه ۱ درست است.

اصلاح گزینه نادرست:

فن ترجمه از عوامل مؤثر در رشد آگاهی و تحول اندیشه ایرانیان در سال‌های قبل از مشروطه بود. (علوم و فنون ۳ - صفحات ۱۹، ۲۰)

۳۷. گزینه ۳ درست است.

اصلاح سایر گزینه‌ها:

(۱) فرخی یزدی تحت تأثیر شاعران گذشته به‌ویژه مسعود سعد و سعدی بود.

(۲) میرزاحمیدصادق امیری فراهانی از جانب مظفرالدین شاه به ادیب‌الممالک ملقب شد.

(۴) ایرج‌میرزا در طنز و هجو هزل چیره‌دست بود و در ردیف شاعران آزادی‌خواه مشروطه قرار ندارد. (علوم و فنون ۳ - درس ۱)

۳۸. گزینه ۲ درست است.

در این گزینه «قانون» به معنی ساز است و در معنای موردنظر، درون‌مایه دوره بیداری به‌کار نرفته است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) به دانش‌ها و فنون جدید اشاره شده است.

(۳) موضوع بیت حقوق زنان است.

(۴) به موضوع وطن اشاره شده است. (علوم و فنون ۳ - درس ۴)

۳۹. گزینه ۱ درست است.

واژگان دو مصراع دوه‌دو با هم سجع متوازن و متوازی دارند. (علوم و فنون ۱ - درس ۹)

۴۰. گزینه ۴ درست است.

واژگان دو مصراع دوه‌دو با هم سجع متوازی (وزن و حروف پایانی مشترک) دارند. (علوم و فنون ۱ - درس ۹)

۴۱. گزینه ۱ درست است.

ترصیع و تضمین ندارد. برای داشتن آرایه ترصیع لازم است که واژگان دو مصراع باید دوه‌دو باهم سجع متوازی داشته باشند؛ همه واژگان به‌جز (نکو و کرم) سجع متوازی دارند.

در این بیت تضمین دیده نمی‌شود. باید توجه کنید که هرگونه کاربرد ترکیب و عبارت عربی را به‌عنوان تضمین به‌حساب نیاورید. بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۲) (چمن، سمن، لگن) سجع متوازی دارند و واژگان (سرو، چمن، لاله، سمن و گل) مراعات‌نظیر دارند.
 (۳) موازنه دارد (واژگان دو مصراع دوبه‌دو سجع متوازن دارند)، واژگان (مغ، سگ و من) تکرار شده‌اند.
 (۴) تیغ ملامت (تشبیه) وامق و عذرا (تلمیح) هستند. (ترکیبی)

۴۲. گزینه ۱ درست است.

بیت «الف»: ترصیع دارد؛ واژگان دو مصراع دوبه‌دو سجع متوازی دارند. این بیت سجع هم دارد (شکرشکن، من، عنبرذقن) ولی تلمیح و تضمین ندارد.

بیت «ب»: مصراع دوم تضمین مصراعی از حافظ است. در مصراع اول به تضمین شعر حافظ اشاره شده است. بیت فاقد موازنه، ترصیع و تلمیح و سجع است.

بیت «پ»: تلمیح به داستان حضرت یوسف دارد. بیت فاقد موازنه، ترصیع، تضمین و سجع است.

بیت «ت»: موازنه دارد؛ واژگان دو مصراع دوبه‌دو سجع متوازن دارند. بیت فاقد تلمیح، ترصیع، تضمین و سجع است.

بیت «ث»: سجع دارد. (گلو، بگو) این بیت آرایه تلمیح نیز دارد. به خوش‌صدایی حضرت داود اشاره دارد. بیت فاقد موازنه، ترصیع و تضمین است. (ترکیبی)

۴۳. گزینه ۲ درست است.

تلمیح به داستان حضرت عیسی (ع) و واج‌آرایی صامت (ر، ز) بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) موازنه دارد. تلمیح و واج‌آرایی ندارد.

(۳) موازنه دارد. تلمیح به رازق بودن خداوند (و هو خیر الرازقین) واج‌آرایی هم دارد. چون در سؤال به نداشتن موازنه اشاره شده‌است. این گزینه پاسخ سؤال نیست.

(۴) موازنه، تلمیح و واج‌آرایی دارد. (ترکیبی)

۴۴. گزینه ۳ درست است.

وزن بیت «مفتعلن فاعلات مفتعلن فع» است که برش ارکان (پایه‌ها) با این وزن مطابقت دارد و خط عروضی نیز کاملاً رعایت شده است. (گذاشتن حرکات، حذف همزه‌های ناخوانا در پایان دو مصراع، گذاشتن حرکت «-» به‌جای «ه» ناخوانا در واژگان «به، که، غصه»، دوبار نوشتن حرف مشدد «ص» در «غصه»)

بررسی سایر گزینه‌ها:

تقطیع بیت به ارکان در گزینه ۱ و ۴ نادرست است؛ در گزینه ۱ «همزه بر سر آ» خوانده می‌شود و نباید حذف شود. (علوم و فنون ۱ - ص ۶۹)

۴۵. گزینه ۲ درست است.

وزن بیت تکرار «فاعلات فع - U-U / -» است؛ هجای چهارم و نهم باید با علامت کوتاه (U) نشان داده شود.

بررسی سایر گزینه‌ها: علائم هجایی سایر گزینه‌ها با وزن آن‌ها مطابقت می‌کند.

(۱) تکرار «فعلون مفاعِلن: -U-U / -U-U یا مفاعِل فاعِلن: U-U / U-U-»

(۳) تکرار «متفاعِلن یا فعلات فع: -U-U-U»

(۴) وزن ناهمسان «مفاعِلن فعلاتن مفاعِلن فعِلن: -U-U / -U-U / -U-U / -U-U» (علوم و فنون ۱ - ص ۷۰)

۴۶. گزینه ۳ درست است.

بررسی وزن واژگانی که با حذف همزه خوانده شده‌اند:

پلنگ‌افکن (۱- با حذف همزه: پَ لَن گَف کَن : -U-U-U- ۲- بدون حذف همزه: پَ لَن گ اف کَن : -U-U-U-)

دانش‌آموز (۱- با حذف همزه: دا ن شا موز : U-U-U-U- ۲- بدون حذف همزه: دا نِش آ موز : U-U-U-U-)

گل‌اندام (با حذف همزه: گ لَن دام : U-U-U-U- ۲- بدون حذف همزه: گُل آن دام : U-U-U-U-)

کارآزموده (۱- با حذف همزه: کار آ ز مو د : U-U-U-U- ۲- بدون حذف همزه: کار آ ز مو د : U-U-U-U-)

بررسی واژگانی که بدون حذف همزه خوانده‌شدند:

۴۷. گزینه ۱ درست است.
- بادآورده (۱- با حذف همزه: با دا وِر د: U---۲ بدون حذف همزه: باد آ وِر د: U--U)
پیام آور (۱- با حذف همزه: پ یا ما وِر: U---۲ بدون حذف همزه: پ یا م آ وِر: U--U)
خوش اندام (۱- با حذف همزه: خُ شَن دام: U--U ۲- خَش آن دام: U---) (علوم و فنون ادبی ۱ درس ۸)

وزن بیت تکرار دوبار «مفاعِلن فَعَلاتِن فع» در هر مصراع است. وزن این شعر از حسین منزوی، شاعر معاصر، در عروض سنتی سابقه‌ای ندارد و وزن در هر نیم‌مصراع، پایه‌های ناهمسان دارد، درحالی که وزن هر نیم‌مصراع نظیر اوزان همسان دولختی، در نیم‌مصراع بعد تکرار می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۲) وزن این شعر از صفای اصفهانی، از شعرای بازگشت ادبی، تکرار چهار بار «مفاعِلن فع» در هر مصراع است. هرچند در این وزن هم نوآوری دیده می‌شود اما شاعر به سنت اوزان دولختی پایبند است و تنها، ارکان را دو برابر کرده و هر بیت شانزده رکن دارد.
- ۳) وزن این شعر از طیب اصفهانی، از شاعران دوره بازگشت ادبی، تکرار دوبار «مستفعلن فاعلاتن» در هر مصراع است که با وجود نوآوری به سنت اوزان همسان دولختی پایبند است.
- ۴) وزن این شعر مولوی، از شاعران سبک عراقی تکرار دوبار «مستفعلن فعِلن» در هر مصراع است که همسان دولختی و یک وزن سنتی است. (علوم و فنون ۳، ص ۴۳ و ۲۲)

۴۸. گزینه ۲ درست است.

همزه آغازین واژه‌های «این» و «است» در هر پنج مورد ناملفوظ است و عدد «چهار» در این گزینه نادرست است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) با توجه به قابلیت دسته‌بندی دوگانه هجاهای بیت، در دسته‌بندی «سه‌هجایی - چهارهجایی» رکن اول هر دو بیت «مفعول» است.
- ۳) وزن شعر «مستفعلن مفاعلُ مستفعلن فعل = مفعولُ فاعلاتُ مفاعیلُ فاعِلن» است که هر مصراع دست کم سه شکل وزن‌واژه متفاوت دارد و ناهمسان است.
- ۴) با توجه با این که اولین وزن واژه «مفعول» یا اولین وزن واژه «مستفعلن» و دومین وزن واژه «متفاوت» است، هجاهای شعر قطعاً دوبرشی است. (علوم و فنون ۱، ص ۶۸ - علوم و فنون ۳، صفحات ۴۳ و ۲۲)

۴۹. گزینه ۴ درست است.

وزن بیت صورت سؤال و گزینه پاسخ «مفاعِلن فَعَلاتِن مفاعِلن فعِلن» است. (توجه داشته باشید که گزینه یک نزدیک‌ترین وزن به بیت صورت سؤال است و تنها یک هجا در پایان مصراع‌ها بیشتر دارد و در گزینه‌های «۳و۲» نیز با «مفاعِلن» آغاز می‌شوند؛ ولی در ارکان دیگر متفاوتند).

وزن سایر گزینه‌ها:

- ۱) مفاعِلن فَعَلاتِن مفاعِلن فَعَلاتِن
۲) مفاعِلن مفعولن مفاعِلن مفعولن
۳) مفاعِلن فعولن مفاعِلن فعولن
(علوم و فنون ۳ - ص ۲۷)

۵۰. گزینه ۲ درست است.

بیت‌های «یکم، سوم و ششم» علاوه بر این که پایه‌های آوایی ناهمسان دارند، شرایط دسته‌بندی به دو صورت را نیز دارند. (توجه: اگر اولین وزن‌واژه مصراع «مفعولُ یا مستفعلُ» باشد و یا اولین وزن واژه «مستفعلن» و دومین وزن واژه «متفاوت» باشد، شرایط دسته‌بندی دوگانه هجاهای بیت مهیا است.)

بیت دوم با این که قابلیت دسته‌بندی دوگانه دارد، وزن همسان دولختی دارد و حذف می‌شود.

بیت چهارم با «مفتعلن» آغاز می‌شود و قابلیت دسته‌بندی دوگانه را ندارد.

بررسی وزن ابیات به ترتیب صورت سؤال:

- مستفعلن مفاعلُ مستفعلن فعل = مفعولُ فاعلاتُ مفاعیلُ فاعِلن
- مستفعلن فعولن مستفعلن فعولن = مفعولُ فاعلاتِن مفعولُ فاعلاتِن
- مستفعلُ مستفعلُ مستفعلُ مستفعلُ = مفعولُ مفاعیلُ مفاعیلُ فعولن

- مفتعلن فاعلات مفتعلن فع

- مستفعل فاعلات مفتعلن فع = مفعول مفاعیل مفاعیلن فع (علوم و فنون ۳ - درس دوم)

۵۱. گزینه ۲ درست است.

وزن سایر گزینه‌ها:

(۱) مفتعلن فاعلات مفتعلن فع

(۳) مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل یا (مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن)

(۴) مستفعل مستفعل مستفعل مستف یا (مفعول مفاعیل مفاعیلن فعولن) (علوم و فنون ۳ - درس ۲)

۵۲. گزینه ۴ درست است.

بیت سؤال و گزینه‌های ۱ و ۲ و ۳ پیام مشترکشان این است که فاعل حقیقی همه امور خداست و انسان‌ها وسیله انجام کارها هستند. مفهوم بیت گزینه ۴ متفاوت است و به روزی‌رسانی و عالم‌الغیبی خداوند اشاره دارد. (علوم و فنون ۱، ص ۷۶)

۵۳. گزینه ۳ درست است.

مفهوم همه بیت‌ها به جز گزینه ۳ حسرت از دست رفتن جوانی و فرارسیدن ایام پیری است ولی در این گزینه به رسیدن پیری اشاره‌ای نشده است. (علوم و فنون ۱ - ص ۶۵)

۵۴. گزینه ۴ درست است.

پیام بیت سؤال و گزینه ۴ این است که اخلاص برتر از عبادت ریاکارانه است ولی در سایر گزینه‌ها صرفاً مفهوم طاعت دیده می‌شود و به برتری اخلاص و صدق بر عبادت اشاره‌ای نشده است. (علوم و فنون ۱ - ص ۶۷)

۵۵. گزینه ۱ درست است.

مفهوم این دو بیت دعوت به حرکت و پیروی از یاران و همراهان و ترک سکون و انفعال است.

مفهوم سایر بیت‌ها:

ب- گذر سریع عمر

پ- دل و جان عاشق همواره طالب معشوق است. (علوم و فنون ادبی ۳ - درس ۴)

جامعه‌شناسی

۵۶. گزینه ۴ درست است.

- هویت فرهنگی جهان اجتماعی براساس عقاید و ارزش‌های اجتماعی آن شکل می‌گیرد.

- هویت فرهنگی تا زمانی که عقاید و ارزش‌های مربوط به آن مورد پذیرش اعضای جهان اجتماعی و برای آن‌ها مهم باشد، دوام می‌آورد.

- تغییرات عمیق و کلان را تحول اجتماعی می‌گویند.

- مرگ یک جهان اجتماعی هنگامی رخ می‌دهد که با وجود به کارگیری تمامی ظرفیت‌های خود، از پاسخ‌گویی به نیازهای طبیعی و جسمانی یا فطری و معنوی انسان‌ها باز می‌ماند.

سایر گزینه‌ها، موارد به شکل جابه‌جا ذکر شده است. (جامعه‌شناسی ۱۰ - درس ۱۱، صفحات ۸۹ تا ۹۳)

۵۷. گزینه ۲ درست است.

کژروی اجتماعی: کنش‌هایی که برخلاف عقاید، ارزش‌ها و هنجارهای جامعه هستند.

- اقناع روشی است که به واسطه آن، فرهنگ در افراد درونی می‌شود.

- به مجموعه فعالیت‌هایی که برای پذیرش فرهنگ جامعه و انطباق افراد با انتظارات جامعه انجام می‌گیرد، کنترل اجتماعی می‌گویند.

سایر گزینه‌ها مفاهیم و اصطلاحات جابه‌جا شده است. (جامعه‌شناسی ۱۰ - درس ۹، صفحات ۷۸، ۷۹)

۵۸. گزینه ۳ درست است.

جامعه‌شناسی تبیینی جامعه و نظم اجتماعی را براساس مناسبات بیرونی توضیح می‌دهد و این روابط و مناسبات را مبتنی بر قرارداد، ترس و اجبار می‌داند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) جامعه و نظم اجتماعی را براساس مناسبات بیرونی و نه درونی توضیح می‌دهد.

۲) و ۴) با پذیرش قوانین و قواعد توسط افراد جامعه، در جلب مشارکت و همکاری افراد براساس میل، رضایت و رغبت موفق عمل نمی‌کنند. از این‌رو، هر روز باید بر حجم قواعد و قوانین نظارتی، نیروها و ابزارهای کنترل‌کننده خود بیفزایند. (جامعه‌شناسی ۱۲- درس ۳، ص ۲۸)

۵۹. گزینه ۱ درست است.

- عدم راهیابی فرزند کفاش به طبقه دبیران، حکایت از انسداد اجتماعی دارد که اجازه تحرک صعودی به افراد داده نمی‌شود و در جوامعی که براساس ویژگی‌های انتسابی، مانند وراثت، نژاد و ... تعیین می‌شود، اتفاق می‌افتد.
- وزیر فرهنگ شدن دکتر حسابی، جایگاه او را از استادی دانشگاه به مدارج بالاتر نشان می‌دهد که جنبه صعودی دارد.
- در روم باستان، رسم بر این بود که مسابقاتی را بین برده‌ها تدارک می‌دیدند و هر برده‌ای که بر سایر برده‌ها غلبه می‌کرد و بر پیروزی نهایی می‌رسید، آزاد می‌شد و این آزادی در اصل یک تحرک اجتماعی صعودی بود.
- در شبه جزیره عربستان که مناسبات براساس قوم و عشیره بود و جایگاه افراد براساس آن تعیین می‌شد، ظهور اسلام موجب کنار گذاشتن این تفکر شد و بلال حبشی که یک برده بود به درجه ای رسید که مؤذن مسلمانان شد و دارای یک جایگاه شد که دیگر به‌عنوان برده شناخته نمی‌شد.
بررسی سایر گزینه‌ها:

توضیحات در سایر گزینه‌ها جابه‌جا و دچار تغییر شده است. (جامعه‌شناسی ۱۰- درس ۱۰، ص ۸۳)

۶۰. گزینه ۳ درست است.

الف) فرد با آموزش‌های اساسی و ماندگاری که در خانواده می‌بیند، اولین و مهم‌ترین آشناها را با جهانی که در آن متولد شده است، پیدا می‌کند.
ب) به فرآیندی که هر فرد برای مشارکت در زندگی اجتماعی دنبال می‌کند و مسیری که برای شکل‌گیری هویت اجتماعی افراد طی می‌شود، جامعه‌پذیری می‌گویند.
پ) هر وقت در یک جامعه، مسئله خاصی مطرح می‌شود، زمینه برای پیدایش و رشد دانش علمی درباره آن نیز فراهم می‌گردد؛ و این تلاش‌های علمی به تدریج بر ذخیره دانش علمی جهان اجتماعی می‌افزاید.
ت) هنر آشنایی‌زدایی، از چشم‌انداز فردی غریبه به موقعیت‌های اجتماعی نگاه کردن است، تا از این دانش عملی و عمومی عبور کند و به پیچیدگی و عمق آن موقعیت اجتماعی نزدیک‌تر شود.
سایر گزینه‌ها، موارد عنوان شده جابه‌جا شده است.

(جامعه‌شناسی ۱۰- درس ۹، ص ۷۹ جامعه‌شناسی ۱۲- درس ۱ و ۳، صفحات ۵ و ۲۰)

۶۱. گزینه ۲ درست است.

- با توجه به پرستش خورشید به‌جای فرعون می‌توان گفت که اگر در یک جهان اجتماعی بحران هویت پدید آید، راه برای دگرگونی هویت فرهنگی آن جهان اجتماعی باز می‌شود. (درست)
- ورود اسلام به مصر موجب بحران هویت شد، بحران هویت در جایی به‌وجود می‌آید که جهان اجتماعی، توان حفظ و دفاع از عقاید و ارزش‌های اجتماعی خود را نداشته باشد. (درست)
- جامعه مصر با داشتن فرعون، کارگزار اعظم و ... دارای ساختار اجتماعی لازم بود؛ زیرا با توجه به تعریف ساختار اجتماعی که ارتباط میان پدیده‌های اجتماعی را بیان می‌کند و این ساختار اجتماعی را در گروه‌های رسمی مانند سازمان‌ها بهتر می‌توان دید. در هر سازمانی حقوق و تکالیف مربوط به هر نقش و چگونگی روابط میان اعضا مشخص است. (نادرست)
- تعارض فرهنگی، گاهی ناشی از علل درونی است و به نوآوری‌ها و فعالیت‌های اعضای جهان اجتماعی بازمی‌گردد، در نتیجه ظهور حضرت موسی که متعلق به سرزمین مصر است و نوآوری در عقاید را برای مردمان خود به‌وجود آورد، یک تعارض فرهنگی با علت درونی است. (درست)

سایر گزینه‌ها، موارد درست و نادرست جابه‌جا شده است. (جامعه‌شناسی ۱۰- صفحات ۸۷، ۹۲- جامعه‌شناسی ۱۲- درس ۳، ص ۲۳)

۶۲. گزینه ۳ درست است.

- در جامعه‌شناسی تبیینی: انسان صرفاً یک موجود طبیعی پیچیده‌تر از سایر موجودات طبیعی دانسته می‌شود.

- نظم اجتماعی در نتیجه قواعدی برقرار می‌شود که ما انسان‌ها برای باهم زندگی کردن پذیرفته‌ایم. پیش‌بینی رفتار دیگران و همکاری با آن‌ها را امکان‌پذیر می‌نماید، باعث می‌شود شما بدانید که چه توقعات و انتظاراتی می‌توانید از دیگران داشته باشید و اتفاقات غیرمنتظره، شما را از همکاری با دیگران باز ندارند.

- گاهی تغییر در یک پدیده اجتماعی با تغییر در پدیده دیگر همراه است. این دو پدیده را «هم‌تغییر» می‌گویند. یعنی می‌توان تغییرات یکی از آن‌ها را به کمک تغییرات دیگری توضیح داد.

بررسی سایر گزینه‌ها، موارد مربوط به موضوعات جابه‌جا شده است. (جامعه‌شناسی ۱۲- درس ۳، صفحات ۲۹، ۲۱)

۶۳. گزینه ۱ درست است.

انتظارات جامعه از طریق الگوهای عمل یا همان هنجارها در حقوق و تکالیف مربوط به نقش‌های اجتماعی نمودار می‌شوند و افرادی که این نقش‌ها را به‌عهده می‌گیرند باید با رعایت آن‌ها انتظارات جامعه را برآورده سازند. (درست)

- هر جهان اجتماعی که روش‌های مناسبی برای کنترل اجتماعی نداشته باشد، در معرض آسیب‌های بیشتری قرار می‌گیرد؛ بازتولیدش با مشکل مواجه می‌شود و دوام و بقای آن تمدید می‌شود.

(۲) بخش اول به فطرت اشاره دارد.

(۳) توضیح اول در گزینه به انتظارات جامعه اشاره دارد که درست است؛ اما قسمت دوم گزینه، مربوط به بازتولید است که درست بیان شده است.

(۴) بخش دوم گزینه درست است. (جامعه‌شناسی ۱۰- درس ۹، صفحات ۷۹، ۸۰)

۶۴. گزینه ۱ درست است.

با توجه به شکل داده‌شده در سؤال، به بیان دیدگاه‌هایی می‌پردازد، ازجمله: دانش علمی به دانش تجربی محدود نمی‌شود، بلکه دانش‌های فراتجربی مانند دانش‌های عقلانی و وحیانی را نیز شامل می‌شود که هر کدام ملاک سنجش و اعتباریابی خاص خود را دارد.

دانش علمی به‌دلیل امکان اعتباریابی، نسبت به دانش عمومی از اعتبار بیشتری برخوردار است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

در دیگر گزینه‌ها مطالب و توضیحات با شکل هم‌خوانی کامل دارند.

این شکل به سومین دیدگاه اشاره دارد که دانش علمی به دانش تجربی محدود نمی‌شود. دانش‌های فراتجربی هر کدام ملاک سنجش و اعتباریابی خاص خود را دارد. دانش عمومی و دانش علمی رابطه متقابل دارند - هر دانش علمی با هر دانش عمومی

سازگار نیست.

گزینه ۱ نادرست است؛ زیرا دانش علمی به‌دلیل امکان اعتباریابی نسبت به دانش عمومی از اعتبار بیشتری برخوردار است.

۶۵. گزینه ۳ درست است.

با توجه به متن داده‌شده، علوم اجتماعی با شناخت پدیده‌های اجتماعی، به انسان‌ها امکان می‌دهند که آثار و پیامدهای پدیده‌های اجتماعی را پیش‌بینی کنند و هم از فرصت‌هایی برخوردار شوند و هم از آسیب‌های احتمالی زندگی در اجتماعات

مختلف در امان بمانند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) پدیده‌های اجتماعی فقط از طریق علوم تجربی قابل اثبات نیست. برخی پدیده‌ها و موارد جنبه معنایی داشته که باید به عمق مفهوم و معنای پدیده رسید.

(۲) پدیده‌های نام برده‌شده در سؤال، پدیده‌هایی کاملاً اجتماعی هستند و ارتباطی با پدیده‌های طبیعی ندارند.

(۴) علوم اجتماعی موجب رهاسازی انسان‌ها از ظلم و اسارت‌هایی می‌شود که بر اثر کنش‌های انسانی پدید آمده است نه بر اثر کنش‌های طبیعی. (جامعه‌شناسی ۱۲- درس ۲، ص ۱۳)

۶۶. گزینه ۴ درست است.

وضعیت اقتصادی افراد، موقعیت اجتماعی آن‌ها را معین می‌کند نه وضعیت فرهنگی.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌های ۱ تا ۳ در ارتباط با طبقه سوم کاملاً درست هستند. (جامعه‌شناسی ۱۰- درس ۱۰، ص ۸۴)

۶۷. گزینه ۲ درست است.

الف) جهان اجتماعی خودباخته، به روش تقلیدی عمل می‌کند و ارتباطش را با فرهنگ و تاریخ خود از دست می‌دهد.
 ب) اگر اعضای جهان اجتماعی مبهوت و مقهور جهان اجتماعی دیگر شوند و در نتیجه، حالت فعال و خلاق خود را در گزینش عناصر فرهنگی دیگر از دست بدهند، دچار خودباختگی فرهنگی می‌شوند.
 پ) جهان اجتماعی خودباخته، به روش تقلیدی عمل می‌کند و ارتباطش را با فرهنگ و تاریخ خود از دست می‌دهد، بنابراین نه می‌تواند فرهنگ گذشته خود را تداوم ببخشد یا گسترش دهد و نه می‌تواند آن را رها کند.
 ت) بسیاری از جوامع غیرغربی، در رویارویی با جهان غرب، به دلیل اینکه مرعوب قدرت اقتصادی و سیاسی برتر غرب گشتند، به خودباختگی فرهنگی گرفتار شدند.
 سایر گزینه‌ها، مفاهیم و توضیحات جابه‌جا شده‌اند. (جامعه‌شناسی ۱۰- درس ۱۰، صفحات ۹۸، ۹۹)

۶۸. گزینه ۱ درست است.

کاستی‌ها و خلأ معنوی، دانشمندان و متفکران اجتماعی را به بازاندیشی درباره بنیان‌های عقیدتی و ارزشی جهان اجتماعی فرامی‌خواند و آن‌ها را برای عبور از مرزهای هویت فرهنگی آن تشویق می‌کند.
 بررسی سایر گزینه‌ها:
 ۲) بازنگری در لایه‌های عمیق صورت می‌گیرد در صورتی که هنجارها در بخش لایه‌های سطحی قرار می‌گیرند.
 ۳) اگر جهان اجتماعی نتواند به پرسش‌ها و نیازهای معنوی و روحی افراد، پاسخ مناسب دهد، آنگاه جامعه به پوچ‌انگاری خواهد رسید و نشاط زندگی را از دست می‌دهد.
 ۴) کاستی و خلأ معنوی، دانشمندان را به بازاندیشی درباره بنیان‌های عقیدتی فرامی‌خواند نه به بازتولید آن. (جامعه‌شناسی ۱۰- درس ۱، ص ۹۳)

۶۹. گزینه ۱ درست است.

بررسی گزینه نادرست:
 جهان اجتماعی که در مسیر تحولات هویتی، ارزش‌ها و عقاید جهان اجتماعی دیگری را قبول کند به آن ملحق می‌شود. (جامعه‌شناسی ۱۰- درس ۱۲، صفحات ۹۶، ۹۷، ۹۸، ۱۰۱)

۷۰. گزینه ۳ درست است.

شرح گزینه درست:
 - جامعه‌شناسان در شناختن نظم اجتماعی، به این پرسش‌ها توجه می‌کنند. قواعد و هنجارهای با هم زندگی کردن چگونه به وجود می‌آیند؟ چگونه دوام می‌آورند؟ چگونه تغییر می‌کنند؟
 - نظم اجتماعی پیش‌بینی رفتار دیگران و همکاری با آن‌ها را امکان پذیر می‌نماید.
 - ما بی‌نظمی را بیشتر می‌بینیم و نظم را مشاهده نمی‌کنیم؛ زیرا به نظم عادت کرده‌ایم.
 - در رویکرد تبیینی، پدیده‌های اجتماعی مانند پدیده‌های طبیعی و جامعه همانند طبیعت در نظر گرفته می‌شود و با روش حس و تجربه (نگاه از بیرون) امکان‌پذیر است.
 بررسی گزینه‌های نادرست:
 ۱) نظم: قرار گرفتن هر پدیده در جای خود
 ۲) ساختار اجتماعی: ارتباط میان پدیده‌های اجتماعی
 ۴) از دید یک فرد غربیه به موضوعات آشنا و روزمره اطراف خود نگاه کنیم. (جامعه‌شناسی ۳- صفحات ۲۰، ۲۱، ۲۲، ۲۶)

عربی

۷۱. گزینه ۲ درست است.

خطاها به ترتیب:
 ۱) وعده ما با خدا است ۳) چه چیزی ۴) وعده‌اش (عربی دوازدهم، ص ۶۵)

۷۲. گزینه ۳ درست است.

خطاها به ترتیب:

- (۱) جز - تکلیف نمی‌کند - توانایی‌ها (۲) احساس ناامیدی نکند - توانایی‌ها
(۴) ناامید نمی‌شویم (عربی دهم، ص ۵۸ - عربی دوازدهم، ص ۲۲)

۷۳. گزینه ۱ درست است.

خطاها به ترتیب:

- (۲) کارهای خیر - چه بسا (۳) تحصیلات - فراموش کرد (۴) کودکان - تحصیلات
(ص ۵۸ عربی دهم - عربی دوازدهم صفحات ۶، ۲۲)

۷۴. گزینه ۳ درست است.

خطاها به ترتیب:

- (۱) انجام شود (۲) زیانمان - ترجمه بل (۴) زبان - انجام شود
(دهم، ص ۴۸ - دوازدهم ص ۱۷)

۷۵. گزینه ۲ درست است.

خطاها به ترتیب:

- (۱) تسجیل: ثبت - لإحصاء: برای شمارش (۳) رمل: ماسه (۴) کنت اشتریت: خریده بودم
(عربی دهم - ص ۶۳ و ۶۴)

۷۶. گزینه ۴ درست است.

لم تُنشد: سروده نشده است (آیا قصیده‌ای درباره گرسنگان سروده نشده است؟)

(عربی دهم، ص ۵۳ و ۶۱ - عربی دوازدهم، ص ۱۴ و ۱۶)

۷۷. گزینه ۱ درست است.

رد سایر گزینه‌ها:

- (۲) داشت: كان ل (۳) کارگران: العَمال (۴) نامه: الرسالة (عربی دهم، ص ۶۸ و ۶۹)

از زمان‌های قدیم، مردم شروع به تماشای پرندگان در حال پرواز کردند و سعی می‌کردند از آن‌ها تقلید کنند، بنابراین در مورد هواپیماهای ساخته‌شده از کاغذ یا پارچه رنگی که اسباب‌بازی بهتری برای کودکان هستند، دانست. اولین تلاش واقعی برای پرواز توسط دانشمند عرب عباس بن فرناس حکیم اندلسی در قرن سوم هجری انجام شد. او پیراهنی با دو بال ساخت که با تارهایی که به دستانش بسته شده بود حرکت می‌کرد. او توانست بیش از صد پا به سمت بالا برود، اما او به دمی که به او در فرود آمدن و حفظ تعادلش کمک می‌کرد، توجه نکرد و روی زمین افتاد. این تلاش سرآغاز عصر جدید و تجربه بزرگی بود که دانشمندان و مخترعان را تشویق کرد تا پس از ده‌ها سال تلاش‌های موفقیت‌آمیزی برای پرواز انجام دهند. در دوران مدرن سفینه‌های فضایی ساخته شدند که انسان را به ماه می‌بردند و ماهواره‌ها در فضا در حال چرخش به دور زمین برای خدمت به انسان پخش می‌شدند. (عربی دهم - درس ۵، ص ۴۳ / عربی دهم درس ۱) (عربی دوازدهم، درس ۱)

۷۸. گزینه ۴ درست است.

طائر به معنای پرنده است نه هواپیما.

رد گزینه‌ها:

- (۱) اشاره به: کم‌توجهی به ساخت بال که منجر به سقوط شد.
(۲) اشاره به: قرن سوم هجری
(۳) اشاره به: أخذ الانسان ينظر الطيور فی طيرانها و....

۷۹. گزینه ۱ درست است.

لباسی که انسان ساخت و با نخ‌ها به بدنش وصل بود مربوط به قرن سوم هجری است، نه عصر جدید.

۸۰. گزینه ۴ درست است.

رد سایر گزینه‌ها:

(۱) تدور ثلاثی مجرد است و فعل ماضی آن (دار).

(۲) صنعت فعل مجهول است و فاعل آن حذف شده است.

(۳) المصنوعه اسم مفعول از ثلاثی مجرد است.

۸۱. گزینه ۱ درست است.

رد سایر گزینه‌ها:

(۲) المسلحه به شکل المسلحه درست است.

(۳) یجری به شکل یجری درست است.

(۴) الإنفاق به شکل الأنفاق درست است. (عربی دوازدهم، صفحات ۲۰ و ۲۱)

۸۲. گزینه ۲ درست است.

اعرابی که با تبعیت از اسم قبل می‌آید صفت است و تنها گزینه‌ای که صفت دارد همین گزینه است.

(اختراع علمی که کلمه علمی با توجه به اختراع، مرفوع است) (عربی دهم، ص ۴۶)

۸۳. گزینه ۳ درست است.

تنها کلمه‌ای که مضاف بوده و مبنی است کلمه (کم استفهامی) است.

رد سایر گزینه‌ها:

(۱) حضره مضاف و معرب است. (۲) قول مضاف و معرب است. (۴) بدایه مضاف و معرب است.

(عربی دهم، صفحات ۶۲ و ۶۳)

۸۴. گزینه ۲ درست است.

اسمی که دارای ال نباشد و مفتوح هم باشد اسم لای نفی جنس است. (لا برکه). (عربی دوازدهم، ص ۹)

۸۵. گزینه ۳ درست است.

حفره‌ای که برای استخراج آب‌ها بالای سطح زمین استفاده می‌شود؛ چاه است.

رد سایر گزینه‌ها:

(۱) نقطه‌ای که نور، گرما یا پرتوهای صوتی از آن پراکنده می‌شوند منبع یا لانه است (المنبع . الوکر).

(۲) ساختمانی با سقف کروی شکل که محدوده خاصی از ساختمان را می‌پوشاند گنبد است (القبه)

(۴) منطقه جغرافیایی که خارج از کشورها و شهرها است روستا است (الریف). (عربی دهم، ص ۷۰)

تاریخ

۸۶. گزینه ۳ درست است.

پارس‌ها، همزمان با قدرت یافتن مادها، در قسمت‌های جنوبی فلات ایران یعنی سرزمین پارس (استان فارس کنونی) و نواحی مجاور آن مستقر بودند. در نتیجه فتح بابل و لیدی، حکومت هخامنشیان به ثروت هنگفتی دست یافت و با دولت - شهرهای یونانی همسایه شد.

(تاریخ ایران و جهان ۱- درس ۹، صفحات ۸۲، ۸۳)

۸۷. گزینه ۱ درست است.

(الف) مهرداد یکم با تسلط بر مناطق وسیعی در سرتاسر ایران، قدرت و قلمرو حکومت اشکانی را به‌طور چشمگیری افزایش داد. (تاریخ ایران و جهان ۱- درس ۱۰، ص ۹۲)

(ب) مهرداد دوم از جمله پادشاهان لایق و باتدبیر اشکانی بود. فتوحات وی، وسعت قلمرو اشکانی را به نهایت خود رساند و پایه‌های قدرت و سلطنت آنان را استوار شد. (تاریخ ایران و جهان ۱- درس ۱۰، ص ۹۲)

(پ) همچنین در روزگار مهرداد دوم، سفیرانی از سوی چین به ایران آمدند و در پی آن روابط تجاری میان دو کشور (با تکمیل جاده ابریشم) توسعه پیدا کرد. (تاریخ ایران و جهان ۱- درس ۱۰، ص ۹۳)

(ت) دوران آرد دوم اشکانی بوده است. (تاریخ ایران و جهان ۱- درس ۱۰، ص ۹۳)

۸۸. گزینه ۴ درست است.

الف) کار اصلی دبیران نگارش فرمان‌ها، نامه‌ها و اسناد و ثبت و ضبط آن‌ها بود. (تاریخ ایران و جهان ۱- درس ۱۱، ص ۱۰۳)
 ب) مجموعه‌ای از قوانین و محاکمات عصر ساسانی در کتاب «مادیان هزاردادستان» به زبان پهلوی گردآوری شده و منبع ارزشمندی برای آشنایی با نظام حقوقی و دادرسی آن دوره است. (تاریخ ایران و جهان ۱- درس ۱۱، ص ۱۰۵)
 پ) استفاده از صدای طبل نیز در آغاز حملات سپاه اشکانی معمولاً وحشت بسیاری در لشکر دشمن ایجاد می‌کرد و نظم آن‌ها را به هم می‌ریخت. (تاریخ ایران و جهان ۱- درس ۱۱، ص ۱۰۷)

۸۹. گزینه ۲ درست است.

در کنار رده‌بندی قبیله‌ای، نوعی تقسیم‌بندی اجتماعی سه‌گانه بر پایهٔ شغل و پیشهٔ افراد نیز وجود داشت که میراث مشترک آریاییان، هندوایرانی به‌شمار می‌رفت. در این تقسیم‌بندی افراد جامعه به سه گروه روحانیون، جنگجویان و کشاورزان و شبانان تقسیم شده بودند. وجود گروه‌های سه‌گانه آریایی در آغاز معرف نوعی تقسیم‌بندی کار و دسته‌بندی حرفه‌ای بوده و هیچ گروه بر گروه دیگر برتری و امتیاز خاصی نداشته است. (تاریخ ایران و جهان ۱- درس ۱۲، ص ۱۰۹)

۹۰. گزینه ۱ درست است.

نظام طبقاتی جامعهٔ ایران در عصر ساسانی تحت تأثیر دو عامل گسترش یافت و تثبیت شد: عامل نخست، تأسیس حکومت مرکزی قدرتمندی بود که خاندان ساسانی با توسعهٔ تشکیلات اداری و دیوانی به‌وجود آوردند. عامل دوم رسمیت یافتن دین زرتشتی و افزایش نفوذ و اختیارات موبدان بود. (تاریخ ایران و جهان ۱- درس ۱۲، ص ۱۱۱)
 ویژگی برجستهٔ جشن‌های باستانی، عبادت و شکرگزاری به درگاه خداوند بزرگ بود. (تاریخ ایران و جهان ۱- درس ۱۲، ص ۱۱۶)

۹۱. گزینه ۳ درست است.

ترتیب رویدادها: ۱- به‌دلیل ماهیت استبدادی حکومت قاجار و نبود آزادی بیان، برخی از روزنامه‌نگاران در خارج از کشور اقدام به نشر روزنامه‌هایی به زبان فارسی کردند. (ت)
 ۲- پس از پیروزی انقلاب مشروطه، نشریات رشد سریعی پیدا کردند. (ب)
 ۳- پس از قاجار و در دوره‌های بعد با وجود نوسان فعالیت‌های مطبوعاتی، در مجموع نشریات توسعه و تنوع یافته و مجله‌های تخصصی در موضوعات تاریخی شروع به انتشار کردند. (الف)
 ۴- پس از پیروزی انقلاب اسلامی در کنار رشد بالای مراکز انتشاراتی، نشریات عمومی و تخصصی نیز از تنوع و عمق بسیار بالایی برخوردار شدند. (پ) (تاریخ دوازدهم- درس ۱، ص ۱۲)

۹۲. گزینه ۲ درست است.

نادرشاه در خراسان با توطئه نزدیکان و سردارانش در سال ۱۱۶۰ ق. کشته شد. با مرگ کریم‌خان زند (۱۱۹۳ ق / ۱۷۷۹ م) آشوب، ایران را فرا گرفت. با مرگ لطفعلی‌خان، سلسله زندیه منقرض شده (۱۲۰۹ ق / ۱۷۹۴ م)
 بنابراین مورخی که از سال ۱۱۶۵ تا ۱۲۰۹ ق. می‌زیسته است در حدود ۴۴ سال منتهی به سال ۱۷۹۴ می‌زیسته است. یعنی فقط وقایع مربوط به عبارت دوم از موارد زیر را شاهد بوده است. (وقایع سال‌های ۱۷۷۵ م. و ۱۷۸۳ م)
 زمان وقوع رویدادها (بررسی گزینه‌ها):

- ۱) در سال ۱۸۵۷ م. پس از سرکوب شورش سربازان هندی، دولت انگلستان رسماً هند را جزئی از قلمرو خویش اعلام کرد.
 - ۲) مردم آمریکا برای رسیدن به استقلال وارد جنگ طولانی با انگلستان شدند (۱۷۷۵ م).
 - این جنگ سرانجام با پیروزی مستعمره‌نشینان و استقلال آمریکا به پایان رسید. (۱۷۸۳ م).
 - ۳) در سال ۱۶۴۶ م. میان مجلس به رهبری کرامول و پادشاه انگلستان جنگی درگرفت. کرامول نظام پادشاهی را برانداخت. او به‌دلایل مذهبی مجلس را منحل کرد.
 - ۴) ناپلئون با اجرای کودتا به قدرت دست یافت (۱۷۹۹ م.) و به‌عنوان امپراتور انتخاب شد.
- (تاریخ دوازدهم - درس ۲، صفحات ۱۹، ۲۱، ۲۵، ۲۶، ۲۷، ۲۹)

۹۳. گزینه ۱ درست است.

بررسی گزینه‌های نادرست:

- ۲) محاکم شرع دعاوی مدنی که مانند دعوای خانوادگی، ملکی و ارث را حل‌وفصل می‌کردند.

۳) نظام اداری ایران در اوایل عصر قاجار به چهار اداره یا وزارتخانه قدیمی مالیه، جنگ، عدلیه و امور خارجه محدود می‌شد.
۴) اداره ایالت آذربایجان با مرکزیت شهر تبریز، همواره به‌عهده ولیعهد بود. (تاریخ دوازدهم - درس ۳، صفحات ۳۸، ۳۹، ۴۰)
۹۴. گزینه ۴ درست است.

بررسی عبارات نادرست:

الف) در دوره ناصرالدین‌شاه با ورود محصولات جدید کشاورزی از اروپا به ایران، تحولی عظیم در شیوه تغذیه ایرانیان ایجاد شد.
ت) برخی از گزارش‌ها حکایت از چند برابر شدن تولید برخی از اقلام محصولات کشاورزی، به‌ویژه محصولات صادراتی مانند ابریشم، تریاک، تنباکو، پنبه و برنج دارد. (تاریخ دوازدهم - درس ۴، صفحات ۵۱، ۵۲)
۹۵. گزینه ۱ درست است.

بررسی گزینه‌های نادرست:

۲) هنر تعزیه در دوره ناصرالدین‌شاه گسترش بسیاری پیدا کرد.
۳) فتحعلی‌شاه برجسته‌ترین هنرمندان نقاشی را در تهران گردآورد.
۴) کاخ شمس‌العماره واقع در مجموعه کاخ گلستان است. (تاریخ دوازدهم - درس ۴، صفحات ۵۶، ۵۷، ۵۸، ۵۹)

جغرافیا

۹۶. گزینه ۱ درست است.

جمعیت کره زمین از لحاظ نسبت جنسیتی جز در زمان‌های خاص، تفاوت چندانی ندارد؛ اما در طول زمان، نسبت سنی در کشورها دچار تغییراتی می‌شود. (جغرافیا دهم - درس ۷، ص ۶۷)

۹۷. گزینه ۳ درست است.

اساساً نباید سیاست کنترل جمعیت به‌گونه‌ای باشد که هرم سنی کشور به‌سمت سالمندی و کهنسالی حرکت کند؛ زیرا این پدیده مانع اصلی بر سر راه توسعه اقتصادی جامعه خواهد بود. (جغرافیا دهم - درس ۷، ص ۶۹)

۹۸. گزینه ۴ درست است.

مهاجرت روستاییان به شهر یکی از انواع مهاجرت داخلی است، در کشور ما، مهاجرت روستاییان به شهرها از مهم‌ترین مهاجرت‌ها در دهه‌های اخیر به‌شمار می‌رود.

توضیح عبارات نادرست:

الف) مهاجرت‌های گروهی براساس تصمیمات سیاسی انجام می‌شود.
پ) مهاجرت خارجی به دو صورت اجباری و اختیاری انجام می‌شود. (جغرافیا دهم - درس ۷، ص ۶۹)

۹۹. گزینه ۱ درست است.

ترتیب تقسیم‌بندی‌های کشوری از لحاظ زمانی:

پ) در دوران سلوکیان کشور به ۷۲ بخش تقسیم شد.

الف) در دوره عباسیان قلمرو به واحدهایی به‌نام ایالت تقسیم‌بندی می‌شد که در مجموع به ۳۱ ایالت می‌رسید.

ت) در دوره قاجاریه ایران به ۴ ایالت و ۱۲ ولایت تقسیم می‌شد.

ب) در سال ۱۳۱۶ با تصویب قانون تقسیمات کشوری، ایران به ده استان تقسیم شد که نام هر استان یک عدد بود.

(جغرافیا دهم - درس ۸، صفحات ۷۲ و ۷۳)

۱۰۰. گزینه ۲ درست است.

دهستان کوچک‌ترین واحد تقسیمات کشوری با محدوده جغرافیایی معین است که از به‌هم پیوستن چند روستا، مکان و مزرعه همجوار تشکیل می‌شود.

دهستان توسط دهمدار اداره می‌شود. (جغرافیا دهم - درس ۸، صفحات ۷۴ و ۷۵)

۱۰۱. گزینه ۲ درست است.

منظور از موقعیت یک شهر یا روستا، وضعیت آن سکونتگاه نسبت به پدیده‌های پیرامون خود و همچنین جایگاه آن در

سطح ناحیه است. موقعیت یک شهر یا روستا در ادامه حیات یا گسترش آن سکونتگاه و یا حتی نابودی و زوال آن نقش مهمی ایفا می‌کند. برای مثال، دسترسی یک شهر به دریا یا شبکه ارتباطی خط آهن در یک منطقه، موقعیت مناسبی برای رونق تجارت و مشاغل مربوط در آن شهر به وجود می‌آورد یا نزدیک بودن شهر به روستاهای پرجمعیت مجاور و یا منابع معدنی در جذب نیروی کار و توسعه صنایع آن شهر تأثیر زیادی دارد و می‌تواند موجب گسترش و آبادانی آن شود. مجاورت یک سکونتگاه با کوه آتشفشان یا گسل‌های فعال نیز می‌تواند حیات آن سکونتگاه را به خطر بیندازد. برخی تغییرات محیط پیرامون، مانند رویدادهای سیاسی یا تغییرات آب‌وهوایی نیز ممکن است موجب از دست رفتن موقعیت و اعتبار یک شهر یا انتقال آن به مکانی دیگر شود. (جغرافیا ۳ - درس ۱، ص ۳ و ۴)

۱۰۲. گزینه ۳ درست است.

منظور از اصطلاح شهرنشینی افزایش نسبت جمعیت شهرهای یک کشور یا ناحیه به روستاهای آن است. امروزه جمعیت شهرنشین جهان بر جمعیت روستانشین پیشی گرفته است و پیش‌بینی می‌شود که تا سال ۲۰۵۰ میلادی، این نسبت به حدود ۶۶ درصد برسد. سرعت گسترش شهرنشینی در آسیا و آفریقا بیشتر از سایر نواحی جهان است و همچنان ادامه دارد. در حالی که میزان رشد سالیانه شهرنشینی در سایر نواحی جهان ۰/۴ درصد است، در آسیا و آفریقا این رشد به ۱/۵ درصد در سال می‌رسد. در کشورهای این نواحی، بخش عمده‌ای از رشد شهرنشینی به علت صنعتی شدن و توسعه کارخانه‌ها و یا رشد بخش خدمات و ورود این کشورها به تجارت جهانی و به دنبال آن مهاجرت فزاینده روستاییان به شهرها به منظور اشتغال و دستمزد بیشتر بوده است. (جغرافیا ۳ - درس ۱، صفحات ۱۰ و ۱۱)

۱۰۳. گزینه ۴ درست است.

در سده نوزدهم و نیمه اول قرن بیستم در کشورهای توسعه‌یافته و صنعتی اروپا و آمریکای شمالی، به دنبال توسعه صنایع کارخانه‌ای، مهاجرت از روستاها به شهرها رخ داد. البته این مهاجرت تدریجی و طولانی مدت بوده و طی دهه‌ها سال و همگام با تحولات صنعتی شدن صورت گرفته است. در برخی از روستاها شهرنشینان به سرمایه‌گذاری و خرید زمین‌های کشاورزی به منظور ایجاد کشت تجاری اقدام کردند و در نتیجه آن روستانشینی کاهش یافت. بعدها با ورود کشورهای آسیایی، آفریقایی و آمریکای لاتین به دوره صنعتی شدن، مهاجرت‌های فزاینده از روستا به شهر در این نواحی نیز به وقوع پیوست؛ اما این مهاجرت‌ها با توسعه صنعتی همگام نبودند. رشد شهرنشینی در این نواحی طی دوره‌های زمانی کوتاه‌تر و سریع‌تر از رشد صنعتی رخ داد. (جغرافیا ۳ - درس ۱، ص ۱۷).

۱۰۴. گزینه ۱ درست است.

مهاجرانی که از روستاها و شهرهای کوچک به شهرهای بزرگ مهاجرت می‌کنند، عمدتاً کارگر ساده و فاقد مهارت و تخصص‌اند. از سوی دیگر، فرصت‌های شغلی در شهر محدود است؛ به همین سبب، مهاجران به کارهایی مانند کارگری موقتی و روزمزد یا خدمتکاری در رستوران‌ها مشغول می‌شوند و درآمدشان تکافوی هزینه‌های مسکن، خوراک و پوشاک و زندگی را در یک شهر بزرگ نمی‌کند. (ص ۲۳)

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) فقیران شهری به علت اختلاف طبقاتی شدید، رعایت نشدن عدالت اجتماعی در توزیع درآمدها و بی‌توجهی حکومت‌ها به حمایت‌های تأمین اجتماعی، پول کافی برای اجاره یا خرید مسکن ندارند. در برخی از شهرهای بزرگ جهان، شمار افراد بی‌خانمان (کارت‌ن‌خواب) که در کنار خیابان‌ها یا روی نیمکت پارک‌ها می‌خوابند، رو به افزایش است. (ص ۲۱)

۳) یکی از پدیده‌های ناشی از نظام اقتصادی سرمایه‌داری، نابرابری فضایی است. در بیشتر شهرها امکانات و خدمات شهری به طور عادلانه و متوازن توزیع نشده‌اند و بین مناطق برخوردار و مرفه و مناطق محروم تفاوت‌های چشمگیری از نظر فضای جغرافیایی مشاهده می‌شود. (ص ۲۱)

۴) درآمد کم، بیکاری و مسکن نامناسب و حاشیه‌نشینی به فقر شهری منجر می‌شود. بین فقر و جرم و بزهکاری ارتباط زیادی وجود دارد. خسارت وارد کردن به اموال عمومی، بناها و آثار فرهنگی یکی از انحرافات اجتماعی در شهرهاست (وئدالیسم شهری). برای مقابله با آسیب‌های اجتماعی در شهرها و تأمین امنیت، نخست باید علل و ریشه‌های آسیب‌ها مانند فقر و بیکاری شناسایی شود و از بین برود. (ص ۲۴) (جغرافیا ۳ - درس ۲، صفحات ۲۱، ۲۳ و ۲۴)

۱۰۵. گزینه ۳ درست است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) اصلاحات ارضی در برخی کشورها موفق بوده و به اهداف خود رسیده و در برخی کشورها مشکلات جدیدی پدید آورده است. اصلاحات ارضی یا تقسیم زمین و انتقال مالکیت آنکه در کشورهای مختلف، متفاوت بوده است. (ادامه متن کتاب بهتر نیست تایپ شود) (ص ۳۲)

(۲) در گذشته، توسعه کشاورزی مهم‌ترین عامل توسعه روستایی محسوب می‌شد اما امروزه توسعه روستایی صرفاً به توسعه کشاورزی محدود نمی‌شود و به همه جنبه‌های اجتماعی و فرهنگی و محیط زیستی به‌طور هماهنگ اهمیت داده می‌شود. (ص ۳۱)

(۳) تحقق روستای پایدار سه رکن دارد: فعال کردن اقتصاد روستا، خدمات اجتماعی و فرهنگی و حفظ محیط زیست روستا و چشم‌اندازهای طبیعی آن. (ص ۳۱)

(۴) بیشتر روستاییان با مسائلی چون نداشتن مالکیت زمین، کمبود زمین، یکپارچه نبودن و قطعه‌قطعه بودن زمین‌های کشاورزی و نداشتن سرمایه لازم برای کشت تجاری و سودآور دست به گریبان‌اند. (ص ۳۱)

(جغرافیا ۳ درس ۲ صفحات ۳۱ و ۳۲)

فلسفه و منطق

۱۰۶. گزینه ۱ درست است.

در این گزینه عدد پنج و یک شهر هر دو کلی هستند، پس این قضایا محصوره هستند.

یک شهر قابلیت صدق بر مصادیق متعدد دارد و می‌تواند شامل هر، یک شهر گردد.

در گزینه ۲ و ۴ قضیه دوم و در گزینه ۳ قضیه اول شخیصه است. (منطق درس ششم - ص ۵۸)

۱۰۷. گزینه ۳ درست است.

در قضیه‌ای که سور جزئی یا کلیه بیان شده باشد حتماً محصوره است ولی قضیه محصوره لزوماً این علامت را ندارد (دانش‌آموزان کلاس کوشا هستند/ ظلم خوشایند نیست) پس به کلی بودن مفهوم موضوع توجه کنید. (منطق درس ششم - ص ۵۸)

۱۰۸. گزینه ۳ درست است.

رابطه «الف و ب» و «پ و ت» تداخل است.

رابطه «الف و پ» تضاد است. رابطه «الف و ت» و «ب و پ» تناقض است. رابطه «ب و ت» هم تحت تضاد است.

(منطق درس هفتم - ص ۶۵)

۱۰۹. گزینه ۴ درست است.

در احکام قضایا و نسبت‌های تقابلی، چهار نسبت داریم ولی هر قضیه محصوره حداکثر سه نسبت را می‌تواند داشته باشد و نه چهار نسبت. چون پیش‌نیاز تضاد (دو قضیه کلیه) با تداخل تحت تضاد (دو قضیه جزئی) نقطه مقابل هم هستند و فقط یکی از آن‌ها در یک قضیه محصوره برقرار می‌شود. سالبه جزئی (بعضی ... نیستند) عکس مستوی لازم‌الصدق ندارد و هرگاه برای چنین قضیه‌ایی عکس بنویسیم دچار مغالطه ایهام انعکاس شده‌ایم. (منطق درس ۷- ص ۶۲، ۶۹)

۱۱۰. گزینه ۲ درست است.

در این گزینه با اینکه بر حکم کلی، یک استثنا و مورد نقض آمده ولی باز هم بر کلی بودن حکم اصرار شده است. یعنی دچار مغالطه «استثنای قابل چشم‌پوشی» شده‌ایم. (منطق - درس هفتم، ص ۶۶)

۱۱۱. گزینه ۱ درست است.

در این قیاس چون یکی از مقدمات سالبه است، باید نتیجه به‌صورت سالبه بیان شود. ← نامعتبر

در سایر گزینه‌ها شرایط اعتبار قیاس رعایت شده است. (منطق - درس هشتم، ص ۷۴)

۱۱۲. گزینه ۴ درست است.

قضیه «دروغ پسندیده نیست»، یعنی «هیچ (+) دروغی پسندیده (+) نیست»؛ بنابراین همه مصادیق موضوع و محمول موردنظر است. اگر قضیه، سالبه کلیه یا موجبه جزئی باشد، دامنه مصادیق موضوع و محمول، برابر می‌شود. (منطق - درس هشتم، ص ۷۶)

۱۱۳. گزینه ۴ درست است.

حمل وجود بر ماهیت نیاز به دلیل دارد و حمل اکسیژن بر جسم نیز نیازمند دلیل است، چون جسم می‌تواند اکسیژن باشد یا اکسیژن نباشد و یک جسم دیگر باشد. ولی در سایر گزینه‌ها حمل ذاتی است. (فلسفه دوازدهم - درس اول، ص ۵)

۱۱۴. گزینه ۳ درست است.

توماس آکوئیناس که با فلسفه ابن‌سینا آشنا بود، اصل مغایرت وجود و ماهیت را در اروپا گسترش داد. میان مفهوم وجود با هر چیستی و ماهیتی، رابطه امکانی برقرار است، یعنی حمل وجود بر هر ماهیتی به دلیل نیازمند است حال ممکن است این دلیل از طریق حس و تجربه شناسایی شود یا از طریق عقل محض. (فلسفه دوازدهم - درس اول، ص ۶)

۱۱۵. گزینه ۴ درست است.

غول شاخدار، اسب سخنگو، آخرت، مرغ افسانه‌ای، دریای جیوه، انرژی و گیاه بنفش ممکن‌الوجود هستند. مربع پنج ضلعی، شریک خدا و زوج فرد، ممتنع‌الوجود هستند. (فلسفه دوازدهم - درس دوم، ص ۱۱)

۱۱۶. گزینه ۱ درست است.

در قضیه اول رابطه محمول «هلو» با «درخت» امکانی است، یعنی درخت می‌تواند هلو باشد یا نباشد و در عبارت دوم محمول «محال نبودن» نمی‌تواند بر موضوع خود که «اجتماع نقیضین» است، حمل شود؛ زیرا عقل آن را نمی‌پذیرد، پس رابطه محمول با موضوع خود امتناعی است. (فلسفه دوازدهم - درس دوم، ص ۹)

۱۱۷. گزینه ۳ درست است.

تمام روابط دیگر بیان شده، روابط بعد از وجود و غیرعلیت هستند؛ ولی رابطه سرمای زیر صفر و منجمد شدن، رابطه علیت یا رابطه در وجود است. (فلسفه دوازدهم - درس سوم، ص ۱۳)

۱۱۸. گزینه ۱ درست است.

دکارت معتقد بود که علیت جزء اصول اولیه‌ای است که انسان آن را به‌طور فطری و مادرزادی درک می‌کند و اصلی، تجربی نیست. از نظر هیوم درک رابطه ضروری میان علت و معلول از طریق تجربه به‌دست نمی‌آید بلکه ناشی از انعکاس ذهنی است که او آن را تداعی می‌نامد. او می‌گوید تداعی علت چیزی جز یک حالت روانی ناشی از توالی پدیده‌ها نیست. از نظر فیلسوفان مسلمان اصل علیت، اصلی عقلی است ولی این گونه هم نیست که انسان به‌طور مادرزادی و از همان بدو تولد با این قاعده آشنا بوده و آن را درک می‌کرده است، بلکه ریشه در درک اصل عقلی «امتناع اجتماع نقیضین» دارد. (فلسفه دوازدهم - درس سوم، صفحات ۱۵، ۱۷)

۱۱۹. گزینه ۲ درست است.

اتفاق به معنای رخ دادن حادثه پیش‌بینی نشده با هیچ‌یک از اصول و لوازم علیت مخالف نیست و می‌تواند کاربرد درستی داشته باشد. اتفاق به معنای نفی غایت‌مندی مستلزم انکار علت نخستین است و اگر فیلسوفی به علت نخستین معتقد باشد، جهان را هدفمند و غایتمند می‌داند. اکثر فیلسوفان تجربه‌گرا به اصل سنخیت باور دارند. این نظر که امکان دارد همه عوامل تحقق معلول باشد ولی معلول تحقق نیابد، یعنی اتفاق به معنی نفی ضرورت علی و معلولی، و با علیت و لوازم آن سازگار نیست. (فلسفه دوازدهم - درس چهارم، ص ۲۶)

۱۲۰. گزینه ۲ درست است.

- فیلسوفان منکر خدا و مبدأ هستی به دو گروه (دوم و سوم کتاب درسی) تقسیم می‌شوند ولی موضع واحدی ندارند. برخی از ایشان (گروه دوم) هدفداری جهان و انسان را نمی‌پذیرند ولی گروهی دیگر (گروه سوم) می‌پذیرند (رد گزینه‌های ۱ و ۳)
- صدقه و اتفاق در معنای چهارم (رخ دادن حادثه پیش‌بینی نشده) با هیچ‌یک از اصل علیت و فروع آن، مشکلی ندارد و این معنا قابل پذیرش است (رد گزینه ۴) (فلسفه دوازدهم - درس چهارم، ص ۲۴ و ۲۶)

روان‌شناسی

۱۲۱. گزینه ۲ درست است.

در جمله‌ای که در سؤال آمده است کلمه (را) دو بار آمده است، بنابراین کسانی که پردازش ادراکی دارند و نوآموزان زبان (کسی که تازه زبان را یاد گرفته) کلمه (را) را دو بار می‌خوانند و متوجه اشکال جمله در خوانش می‌شوند. پس نوجوانان و

بزرگسالانی که مسلط به زبان فارسی هستند؛ اشکال جمله را در خوانش متوجه نمی‌شوند. (درس ۳، ص ۸۵)

۱۲۲. گزینه ۱ درست است.

سرآشپز، فرد با مهارتی است که همزمان دو کار را انجام می‌دهد، بنابراین کارایی توجه او نسبت به انجام دو تکلیفی که شباهت به هم ندارند (گزینه ۲) انجام دو تکلیف سخت همزمان (گزینه ۳) و تکلیفی که توسط فرد غیرماهر انجام می‌شود (گزینه ۴)، کاهش کمتری خواهد داشت. (درس ۳، ص ۸۲)

۱۲۳. گزینه ۳ درست است.

جست‌وجو، تابع دو عامل است: ۱- تعداد عوامل انحرافی ۲- منحصر به فرد بودن ویژگی‌های هدف. بر این اساس یافتن کشمش در جعبه انگور به دلیل ویژگی‌های خود نظیر کوچک بودن و شباهت کشمش به انگور نسبت به سایر گزینه‌ها دشواری بیشتری دارد. (درس ۳، ص ۷۹)

۱۲۴. گزینه ۴ درست است.

تحریریک هریک از گیرنده‌های حسی تابع شدت محرک است. (درس ۳، ص ۷۱)

۱۲۵. گزینه ۲ درست است.

در عبارت اول علی باید هنگام دیدن تصویر برادرش دست خود را بالا می‌برد، اما هنگام دیدن تصویر پسرخاله‌اش (علامت غایب) دست خود را بالا برده است، بنابراین هشدار کاذب اتفاق افتاده است. در عبارت دوم امیر پنج ساله باید دست مادرش که چادری است را در مترو بگیرد ولی دست خانمی که شبیه مادرش، چادری است (علامت غائب) را می‌گیرد؛ پس هشدار کاذب روی داده است. در عبارت سوم دستگاه موجود در گیت فرودگاه باید در هنگام عبور وسایل ممنوعه بوق بزند؛ بنابراین عدم بوق زدن در هنگام عبور البسه نشان‌دهنده ردّ درست است. (درس ۳، ص ۷۷)

۱۲۶. گزینه ۱ درست است.

عواملی که باعث ایجاد تمرکز می‌شود تغییرات درونی محرک و درگیری و انگیزتگی ذهنی است؛ همچنین دو عامل مانع تمرکز می‌شود که عبارتند از: یکنواختی و ثبات نسبی و آشنایی نسبی با محرک. موضوع مورد توجه مریم، به علت اینکه موضوع مورد مطالعه برایش جدید بوده است (یعنی آشنایی نسبی با موضوع مورد توجه نداشته است) و از طرفی زیر جمله‌ها خط می‌کشیده است (تغییرات درونی محرک) نسبت به بقیه گزینه‌ها تمرکز بیشتری را ایجاد کرده است. (درس ۳، ص ۷۶ و ۷۷)

۱۲۷. گزینه ۴ درست است.

در عبارت اول اطلاعات موجود در حافظه معلم باعث می‌شود تا در هنگام معاشرت با فامیل به وضعیت درسی محصلان توجه نماید. در عبارت دوم سبک پردازش افراد و انتظارات آن‌ها باعث انتخاب محرک خاص (فنجان گل سرخی) می‌شود. در عبارت سوم حواس ناخدا در شب توسط نور فانوس دریایی تحریک شده است. (درس ۳، ص ۷۴)

۱۲۸. گزینه ۳ درست است.

اصل استمرار در گشتالت می‌گوید، ما گرایش داریم که اشکال را به صورت متصل و پیوسته ببینیم نه منقطع و غیرپیوسته. (درس ۳، ص ۸۴)

۱۲۹. گزینه ۳ درست است.

همه آنچه را که احساس می‌کنیم تفسیر نمی‌شود؛ بنابراین بخشی از آنچه را که احساس می‌کنیم تفسیر می‌شود. بررسی سایر گزینه‌ها:

۱- ادراک پدیده‌ها بدون احساس توهم است.

۲- گاهی چیزی که وجود خارجی دارد را ادراک نمی‌کنیم.

۴- آنچه را حس می‌کنیم الزاماً چیزی نیست که در ذهن خود ادراک می‌کنیم.

(درس ۳، ص ۸۱ و ۸۲)

۱۳۰. گزینه ۴ درست است.

آماده‌سازی زمانی اتفاق می‌افتد که شناخت محرک معینی، تحت تأثیر ارائه پیشین همان محرک یا محرک شبیه به آن اتفاق

می‌افتد. دیدن مارک شامپو خاص در لباس تیم محبوب میثم، انتخاب او را در مغازه تحت تأثیر قرار داده است. (درس ۳، ص ۷۵)
۱۳۱. گزینه ۲ درست است.

خودآرمانی ویژگی‌هایی است که خود فرد دوست دارد داشته باشد؛ پس عبارت اول و سوم به خودآرمانی اشاره دارد.
 خود واقعی همان ویژگی‌های فردی است که عبارت دوم به آن اشاره دارد. (درس ۲- ص ۶۲)

۱۳۲. گزینه ۱ درست است.
 گزینه‌های ۲، ۳ و ۴ به ویژگی‌های جنسی ثانویه اشاره دارند؛ یعنی تأثیر مستقیم در تولیدمثل ندارند، ولی گزینه ۱ ویژگی جنسی اولیه است که مستقیم بر توانایی تولیدمثل اثر می‌گذارد. (درس ۲، ص ۵۴)

۱۳۳. گزینه ۳ درست است.
 از آنجایی که ترس از غریبه‌ها در سن ۸ ماهگی اتفاق می‌افتد و ایستادن با کمک نیز در دوره سنی ۷ تا ۱۰ ماهگی است؛ پس این دو همپوشانی زمان دارند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) ۹ تا ۱۲ ماهگی (۲) ۱۱ تا ۱۴ ماهگی (۴) ۳ تا ۲ ماهگی (درس ۲، ص ۴۷ و ۵۱)

۱۳۴. گزینه ۲ درست است.
 از آنجایی که این روان‌شناس علل بیماری را پیدا کرده است. یعنی هدف دوم (تبیین) را انجام داده، بنابراین هدف بعدی او باید پیش‌بینی باشد، که گزینه ۲ این هدف را شامل می‌شود. (درس ۱، ص ۱۴ و ۱۵)

۱۳۵. گزینه ۱ درست است.
 عبارت مطرح‌شده فرضیه است که در صورت تأیید، به اصل یا قانون تبدیل می‌شود. (درس ۱، ص ۱۳)